

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ತಿಳಿ ಕನ್ನಡ

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

ಭಾಗ-2

ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ (ರಿ.)

ಓನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೩.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪಾಠದ ಹೆಸರು	ಕೃತಿಕಾರರು	ಪು. ಸಂ.
ಗದ್ಯಭಾಗ			
೫.	ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ದೂರಬೇಡಿ	ನೇಮಿಚಂದ್ರ	೧
೬.	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಜಿ. ಎಸ್. ಬಸವರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ	೮
೭.	ಒಂದು ಮರದ ಬೆಲೆ	ಹಾ.ಮಾ.ನಾಯಕ	೧೪
೮.	ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ...	ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ. ಎಸ್.	೨೧
ಪದ್ಯಭಾಗ			
೫.	ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಮರಗಳೇ	ಎನ್.ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	೩೦
೬.	ಮಳೆ ಬರಲಿ	ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ	೩೪
೭.	ಹಕ್ಕಿಗಳು	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ	೩೮
೮.	ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ	ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.	೪೩
ಪೂರಕ ಓದು			
೩.	ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ - ಸಂಪಾದಿತ		೪೭
ರಚನೆ			
೨.	ಪತ್ರಲೇಖನ		೪೯
೩.	ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ		೫೨

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ :

ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹತ್ತಾರು ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆಗಲ್ಲ ಸೈರಣೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದೂರುವುದು ತೀರಾ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಯಾರನ್ನೋ ಕಾರಣರು ಎಂದು ನಾವು ಹೆಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಗೆ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಅಳಿಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಣ್ಣ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದ ನೆಂಟರ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಂ.ಜಿ. ರಸ್ತೆ ಪೂರಾ ಸುತ್ತಿ ಬಂದು, 'ಅಕ್ಕ ಬರೀ ವಿದೇಶಿ ಅಂಗಡಿ ಸಾಮಾನು, ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶೋಕಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೆ...' ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿದ. 'ಅಲ್ಲಪ್ಪ ನೀನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸೋಪು, ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್, ಹಾಕಿರುವ ಚಪ್ಪಲಿ, ಮೂಲೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿದ ಕೋಲಾ, ಎಲ್ಲವೂ ವಿದೇಶಿ ಕಂಪೆನಿಗಳದ್ದೇ. ಇವು ಯಾವುವೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾರದಂತಹ ಹೈಟೆಕ್ ವಸ್ತುಗಳೇನಲ್ಲ. ನೀನು, ನಾನು ಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ವಿದೇಶಿ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿವೆಯೆ? ಎಂ.ಜಿ. ರಸ್ತೆ ಆಮೇಲೆ ಬದಲಾಯಿಸೋಣ, ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆ ತರಬಹುದಲ್ಲ' ಎಂದು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸಿಬಿಟ್ಟ. ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ, ಸ್ವದೇಶಿ ಕಂಪೆನಿಗಳು, ಅವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟೆ. ಹಾಗೆಂದು ನಾನು ಬಳಸುವುದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವದೇಶಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲ, ಸ್ವದೇಶಿ ಕಂಪೆನಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ. ವಿದೇಶಿ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಕರ್ಷಕ ಇನಾಮು, ಶೋಕೇಸು, ಫಿಜ್ಜುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರದೆ ಇರುವ ಅಂಗಡಿಯವರನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ 'ನಮ್ಮ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಯತ್ನದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂಬ ನಂಬುಗೆ. ಇದನ್ನು ನನಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದು ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತು- 'ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರಬೇಡಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ'. ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ,

ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ್ದೆವು. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದೋ ವಿಷಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು - 'ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರಬೇಡಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ.'

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೂರುವುದು ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ದೂರುವುದೇ ಕಸುಬಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅದು ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ...' ದೂರಿನ ಪಟ್ಟಿ ಹನುಮನ ಬಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ಯಾರಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ತಾವು ನಂಬಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಚಳವಳಿಗೆ ಇಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಸಂಜೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ, ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳುವ ದಿನಚರಿ ನನ್ನದು. ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಚೀಲ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿದಿನ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಮರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗಡಿಯವನು ಕೊಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತೇನೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಕೈಚೀಲ ಮರೆತು, ರಾಶಿರಾಶಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದು, ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನನಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿ, ಭಾರತಿಪ್ರಭು ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ವಾಕ್-ಶ್ರವಣ ತಜ್ಞರು. ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾದ ಕಳಕಳಿ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ತಮ್ಮಿಂದ ಪರಿಸರ ಮಲಿನವಾಗದಂತೆ ಬಲು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವ ಕುಟುಂಬ ಅವರದು. ಇಬ್ಬರು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ದೀಪಗಳು ನರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಪಠಾಕಿಗಳು ಸಿಡಿದು ಹೊಗೆಯೆಬ್ಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತಿ ಸದಾ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕೈಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಏನೇ ಕೊಂಡರು ಮನೆಯಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ತಮ್ಮದೇ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಗೋಧಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ, ಅಷ್ಟು ಕೈಚೀಲಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಅಂಗಡಿಯವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುರುಕಿಕೊಡಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತಿ ಗೆಳತಿಯೊಡಗೂಡಿ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಳವಾದ ಕರಪತ್ರ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ, ಅಂಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. 'ಕೈ ಚೀಲ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು ಮರೆತುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆ, ಅದು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತೀರಾ?' ಕೇಳಿದೆ. 'ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಾರಲ್ಲಿ, ಸ್ಕೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಚೀಲ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ರೂಢಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಇದೇ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದರು. ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನ, ಒಂದಿಷ್ಟೇ ಶ್ರಮ - ಇಷ್ಟು ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರಬಹುದು.

ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯೊಬ್ಬಳು ಮನೆಯ ತುಂಬ ಗಿಡ-ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಕೋಲಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಇರುವ' ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕೋಲಾಹಲ ಎದ್ದಾಗ, 'ಕೋಲಾದಲ್ಲಿ

ಕೀಟನಾಶಕ ಹೇಗೆ ಬಂತು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ‘ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಇವೆಲ್ಲ ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಬಳಸುವ ಕೋಲಾ ಕಂಪನಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ, ಕೀಟನಾಶಕ ತಂಪು ಪಾನೀಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು’ -ಸಿ.ಎಸ್.ಇ. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದ್ದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ನನ್ನಮ್ಮ ಯಾವ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನೂ ಬಳಸದೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಬಳಸದೆ ಮನೆಯ ತುಂಬ ಹೂವು, ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡ ಬೆಳೆಸಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಮನೆಯ ಕಸವನ್ನೆಂದೂ ಅಮ್ಮ ಬೀದಿಗೆ ಎಸೆದವರಲ್ಲ ಹಿತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಒಂದು ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ, ಮನೆಯ ಕಸ ಮುಸುರೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದವರು. ಕೊಳೆತು ಗೊಬ್ಬರವಾದಾಗ, ಅದನ್ನೇ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದವರು. ಈಗ ನನ್ನ ಗೆಳತಿಯೂ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಡಿ ತೋಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂತರ್ಜಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮನೆಯಿಂದಂತೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಹರಿಯುವುದು ಬೇಡವೆಂದು, ಸಹಜ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ! ಇದು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಚಳವಳಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಿತಿಯಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರುವ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ನನ್ನ ವಿದೇಶ ಯಾತ್ರೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ‘ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಇಲ್ಲ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಿಲ್ಲ ಇದಿಲ್ಲ... ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ’ ಎಂದೆಲ್ಲ ದೂರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಬಲು ಕೆಡುಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ‘ಭಾರತದ ಕೊಳಕು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೇನು? ನಿಮ್ಮದೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಸವನ್ನು ಎಸೆದದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ’ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ನೆಲೆಸಿರುವ ಆ ದೇಶಗಳ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲಿಯದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವುದೇನಿದೆ. ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವ ಕೆಲವರು, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ನಮ್ಮ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ ಎಸೆಯಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಇರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ, ಈ ನೆಲದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವಾಗ ಬರೀ ದೂರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆಯೆ?

ಮತ್ತೆ ಕೈ ಚೀಲ ಮರೆತು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬ್ಯಾಗಿನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಾಗ, ಹಾದಿಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸದ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ನನಗೆ ನಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ‘ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರಬೇಡ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡು, ಸಮಸ್ಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಬೇಡ, ಪರಿಹಾರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಾದರೂ ಇಡು.’

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಅವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ೧೬, ೧೯೫೯ ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಗುಂಡಣ್ಣ, ತಾಯಿ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ತುಮಕೂರು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿನ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಎಂ.ಎಸ್. ಪದವಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎಚ್.ಎ.ಎಲ್. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನ ಪೂರ್ಣ ಲೇಖನ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ಯಾದ್ ವಶೇಮ್ - ಕಾದಂಬರಿ, ನಮ್ಮ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೀವಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತೆ ಬರೆದ ಕಥೆಗಳು, ನೇಮಿಚಂದ್ರರ ಕಥೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು. ಒಂದು ಕನಸಿನ ಪಯಣ, ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ - ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳು. ಬದುಕು ಬದಲಿಸಬಹುದು ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು. ಪೆರುವಿನ ಪವಿತ್ರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ನೃಪತುಂಗ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂಕಣ ಬರಹವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ ಅವರ 'ಬದುಕು ಬದಲಿಸಬಹುದು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಸಂಪಾದಿಸಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

- ಇನಾಮು - ಬಹುಮಾನ. ತರಾಟೆ - ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.
ಕಸುಬು - ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ. ಕ್ರಾಂತಿ - ಆಂದೋಲನ.
ಮೌಲ್ಯ - ಬೆಲೆ. ಕಳಕಳಿ - ಆಸಕ್ತಿ.
ಕರಪತ್ರ - ಪ್ರಚಾರದ ಚೀಟಿ.
ಕಾರ್ಖಾನೆ - ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

೧. ಕೀಟನಾಶಕ: ಕೀಟ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಔಷಧ. ಉದಾ: ರೈತರು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

೨. ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರು: ಮೂಲತಃ ಭಾರತೀಯನಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು ವಿದೇಶದ ನಾಗರಿಕತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಭಾರತಿ ಪ್ರಭು ಅವರು ಸದಾ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕೈಚೀಲ ಹಿಡಿದು ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ ಏಕೆ?
೨. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಹೇಗೆ ಕಲುಷಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ?
೩. ಲೇಖಕಿಯು ಸಿ.ಎಸ್.ಇ. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ವಿವರ ಯಾವುದು?
೪. ಅನಿವಾಸಿ ಭಾರತೀಯರ ಯಾವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಲೇಖಕಿಗೆ ಕೆಡುಕೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಯ ದಿನ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
೨. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು?
೩. ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?
೪. ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಲಾದಲ್ಲಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಹೇಗೆ ಬಂತು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ವಿದೇಶಿ ಸಾಮಾನು, ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ಲೇಖಕಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೨. 'ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ದೂರಬೇಡಿ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.

೧. “ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗ್ತಾ ಇದೆ”.
೨. “ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರಬೇಡಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ”.
೩. “ಕೀಟನಾಶಕ ತಂಪು ಪಾನೀಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು”.
೪. “ಅದಿಲ್ಲ - ಇದಿಲ್ಲ... ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ”.

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಅನ್ಯದೇಶೀಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಇನಾಮು ೨. ಪೋನ್ ೩. ಬ್ಯಾಗ್

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ದೂರಬೇಡಿ : _____

೨. ಆಹ್ವಾನ : _____

೩. ಕ್ರಾಂತಿ : _____

೪. ಹೋರಾಟ : _____

೫. ಕರಪತ್ರ : _____

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ತತ್ಸಮ - ತದ್ಭವಗಳು :

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಹಲಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತತ್ಸಮ - ತದ್ಭವಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ತತ್ಸಮಗಳು : ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದಗಳು ತತ್ಸಮಗಳು. 'ತತ್' ಎಂದರೆ 'ಅದಕ್ಕೆ', 'ಸಮ' ಎಂದರೆ ಸಮಾನವಾದುದು - ಇಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು.

ಉದಾ : ರಾಮ, ಭೀಮ, ವಸಂತ, ಚಂದ್ರ, ಶ್ರೀ, ಕರ್ತೃ, ಶತ್ರು, ಕವಿ, ಕಾವ್ಯ, ಶಿಶು, ಪತಿ, ಸತಿ, ಲಿಪಿ, ಶುದ್ಧಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ವಧು, ಸೂರ್ಯ - ಇತ್ಯಾದಿ.

೨. ತದ್ಭವಗಳು : ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಲ್ಲವೇ ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಬಂದಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ತದ್ಭವಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ತತ್' ಎಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಅಂದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ, 'ಭವ' ಎಂದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

ಉದಾ : ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪ	>	ವ್ಯತ್ಯಾಸ ರೂಪ	ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪ	>	ವ್ಯತ್ಯಾಸ ರೂಪ
ಯಾತ್ರೇ	>	ಜಾತ್ರೇ	ಯೋಧ	>	ಜೋದ
ಉದ್ಯೋಗ	>	ಉಜ್ಜುಗ	ಛಂದ	>	ಚಂದ
ಘಂಟಾ	>	ಗಂಟೆ	ಆಕಾಶ	>	ಆಗಸ
ವಸತಿ	>	ಬಸದಿ	ತ್ರಿಪದಿ	>	ತಿವದಿ
ಶರ್ಕರಾ	>	ಸಕ್ಕರೆ	ರಾಕ್ಷಸ	>	ರಕ್ಕಸ

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. “ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರಬೇಡಿ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ” ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

೨. ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ. ಅವುಗಳ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಕುರಿತು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೬. ಪರಿವರ್ತನೆ

— ಜಿ. ಎಸ್. ಬಸವರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಯಾರೂ ಕೆಟ್ಟವರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅವರನ್ನು ಕೆಟ್ಟವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಡನಾಟ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳುವುದು ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸ ಹೆಜ್ಜೆನು ಸವಿದಂತೆ ಎಂದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜನ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಳ್ಳರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಎರಡು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಸಜ್ಜನ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾವು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತಕರವಾದ, ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಮಾತುಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎಂತಹ ದುಷ್ಟನಿದ್ದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಅವನು ಶಿಷ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ತಂದೆಯಾದ ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯ ತಾತನು ಪಿಟೀಲು ವಾದಕ, ಬಯಲಾಟದ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಗಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಒಂದು ಸಲ ಆಟ ಮುಗಿಸಿ ಸಂಭಾವನೆ ಪಡೆದು ಊರಿಗೆ ಮರಳುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಈಚಲ ಬನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಳ್ಳರು ಗಂಟು ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನನ್ನ ತಾತನು ಹೆದರದೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಕುರಿತು “ಅಯ್ಯಾ ನಿಮಗೆ ಹಣಬೇಕು, ಅದು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಯಾವ ತಕರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ನನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು.” ಆಗ ಕಳ್ಳರು “ಹೇಳಿ ತಾತ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತೇವೆ. ಅದೇನು ಹೇಳಿ” ಎನ್ನಲು, ತಾತನು “ಅದೇನೂ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಲ್ಲ, ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಸುಖಕರವಾದುದು. ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತು ಅರ್ಧತಾಸು ನನ್ನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.” “ಆಗಲಿ ತಾತ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ನಾವೇನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ” ಎಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಜುಳುಜುಳು ಎಂದು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ತಾತನು ಪಿಟೀಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಮಧುರವಾದ ಕಂಠದಿಂದ ಹಾಡತೊಡಗಿದನು. ಆ ಕಳ್ಳರೂ ತಾತನ ಹಾಡಿಗೆ ಮೈಮರೆತು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಲೆದೂಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಅರ್ಧ ತಾಸೇನು ಒಂದು ತಾಸು ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಕಳ್ಳರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ತಾತನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ತಾತನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಎರಗಿ “ತಾತ ನಿಮ್ಮ ಹಣವು ನಮಗೆ ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವಷ್ಟೇ ಸಾಕು” ಎಂದು ಹೊರಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ತಾತನು ಅವರನ್ನು ತಡೆದು “ಅಯ್ಯಾ ದಯಾಳುಗಳೇ, ನಿಮ್ಮ ಹಣವು ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಹಣದ ಜತೆಗೆ

ನನ್ನ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನಾಲ್ವರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜೀವನ ನಡೆಸಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ ಬದುಕಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನನ್ನ ತಾತನು ಸಂಗೀತದ ಮೂಲಕ ಕಳ್ಳರ ಮನವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಅದೇ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ರಾಯಚೂರಿನವರೇ ಆದ ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರು, ಬಡವರ ಬಂಧುಗಳು. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದವರು. ಬಡವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿ ಸುಖಜೀವನ ನಡೆಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾರಾನಾಥರು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಆಶ್ರಮ ಕಟ್ಟಿ, ಜಾತಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಬಡಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕತೊಡಗಿದರು. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದತೊಡಗಿದರು.

ತಾರಾನಾಥರು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ದಯಾಳುಗಳೂ ಧೈರ್ಯವಂತರೂ ಪರೋಪಕಾರಿಗಳೂ ಪರರ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಎಂತಹದೇ ಇರಲಿ, ಸಾಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶದವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿದೇಶೀಯರಿಗೂ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಸಲ ವಿದೇಶೀಯರು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಚನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಕಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೋಣೆಯಲ್ಲೇ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು ಕದ್ದು ಅದೇ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಮಾರಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾರಾನಾಥರು ವ್ಯಸನಪಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಇದು ಸರಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಕಳ್ಳನನ್ನು

ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಕದ್ದವನು ಅದೇ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಕನು. ಅವನು ಕದ್ದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಮಾರಿದ್ದನು. ಸಹೋದರನು ಸುಮ್ಮನಿರದೆ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಿ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದನು. ಪೊಲೀಸರು ಬಾಲಕನನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾರಾನಾಥರಿಗೆ ಬಾಲಕನ ಮೇಲೆ ಕರುಣೆಯು ಉಕ್ಕಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನನ್ನು ಪೊಲೀಸರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪೊಲೀಸರು ಬರುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತರು. ಅವರು ಬಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಕರೆದು “ಇವನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಬಂಧಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವಾಚನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲು ನಾನೇ ಅವನ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಸಹೋದರನು ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸುಳ್ಳರೇ, ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಬೇಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಾಲಕನು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥರ ಪಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾನೆ. “ಗುರುಗಳೇ ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು” ಎನ್ನುಲು ತಾರಾನಾಥರು “ಮಗು ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ, ಈಗ ನಿನಗೆ ಅದರ ಅರಿವಾಯಿತಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬದುಕು. ಅದೇ ನಿನಗೆ ಸಂತಸ ತರುತ್ತದೆ. ಇಗೋ ಈ ವಾಚನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೋ” ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅವನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದು ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆ ವಾಚನ್ನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ದಿನವೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಾರಾನಾಥರ ಗುಣಗಳನ್ನೇ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯ ಮಹದಾಸೆ.

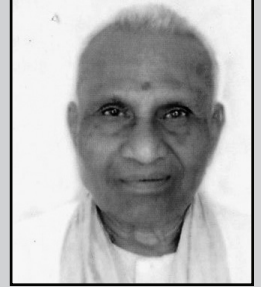
* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಜಿ.ಎಸ್. ಬಸವರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರು ೧೯೩೬ ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೇಡರ ಗಣೇಕಲ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ನಂತರ ಯಾದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ಬರೆದ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ‘ನಾಮಾವಳಿ’, ‘ಕರ್ಮಯೋಗಿ’, ‘ಕರುಣಾಮಯಿ’, ‘ಜಗದ್ಗುರು ರೇಣುಕ ಚರಿತೆ’, ‘ಸಮಾಜ ಜೀವಿ’, ‘ಗಟ್ಟಿಮಾತು’, ‘ದಾರಿದೀಪ’, ‘ವಚನಾಮೃತಧಾರೆ’, ‘ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮ’, ‘ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಂದನ’, ‘ಮನುಕುಲತಿಲಕ’ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ‘ಮುಯ್ಯಿ’, ‘ಕತ್ತಲು ನಗರ ತಿಕ್ಕಲು ರಾಜ’ ಎಂಬ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರಿಗೆ ಹಲವು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಸನ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ‘ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸಂಪದ’ ಎನ್ನುವ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಜಿ.ಎಸ್. ಬಸವರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ ‘ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕನಸು’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅರಿವು - ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಪ್ರಜ್ಞೆ

ಈಚಲ - ತಾಳೆಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮರ.

ತಕರಾರು - ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.

ಪರಿವರ್ತನೆ - ಬದಲಾವಣೆ.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ - ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮರುಗುವಿಕೆ.

ಮೈಮರೆ (ನುಡಿಗಟ್ಟು) - ತಲ್ಲಿನತೆ.

ಸಂಭಾವನೆ - ಗೌರವಧನ.

ಅರೆಷ್ಟು (ಅನ್ಯ ದೇಶೀಯ) - ಬಂಧಿಸು, ಸೆರೆಹಿಡಿ.

ಗಂಟುಬೀಳು (ಕ್ರಿ) - ಬೆನ್ನುಹತ್ತು.

ತಲೆದೂಗು (ನುಡಿಗಟ್ಟು) - ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸು.

ಪರೋಪಕಾರಿ - ಇತರರಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವವನು.

ಬಯಲಾಟ - ಬಯಲಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಾನಪದ

ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆ.

ವ್ಯಸನ - ಚಿಂತೆ, ದುಃಖ.

ಸನ್ಮಾರ್ಗ - ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ, ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿಮಾಡಿರಿ.

೧. ಜಿ.ಎಸ್. ಬಸವರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅವರ ತಾತನ ಹೆಸರು _____

೨. ತಾರಾನಾಥರ ಊರು _____

೩. ತಾರಾನಾಥರ ವಾಚನ್ನು ಕದ್ದವನು _____

೪. 'ಪರಿವರ್ತನೆ' ಪಾಠದ ಆಕರ ಕೃತಿ _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ದುಷ್ಟನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ?

೨. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು?

೩. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಲು ಕಳ್ಳರು ಏಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು?

೪. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಏನೆಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು?

೫. ತಾರಾನಾಥರು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಏಕೆ ಕಟ್ಟಿದರು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಕಳ್ಳರನ್ನು ಏನೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು?

೨. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿದ ನಂತರ ಕಳ್ಳರು ಏನು ಮಾಡಿದರು?

೩. ತಾರಾನಾಥರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?

೪. ಬಾಲಕನು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸುವುದನ್ನು ತಾರಾನಾಥರು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದರು?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಗಣೇಕಲ್ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಕಳ್ಳರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು?

೨. ತಾರಾನಾಥರು ವಾಚನ್ನು ಕದ್ದ ಬಾಲಕನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು?

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ನೀವು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕುಳಿತು ಅರ್ಧತಾಸು ನನ್ನ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.”

೨. “ತಾತ ನಿಮ್ಮ ಹಣವು ನಮಗೆ ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವಷ್ಟೇ ಸಾಕು.”

೩. “ಇವನು ಕಳ್ಳನಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನನ್ನು ಬಂಧಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.”

೪. “ಗುರುಗಳೇ ನನಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸನ್ಮಾರ್ಗ, ಮೈಮರೆ, ತಲೆದೂಗು, ದಯಾಳು, ಪರೋಪಕಾರಿ, ವ್ಯಸನ, ಪರಿವರ್ತನೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ನಿಶ್ಚಿಂತೆ, ಸನ್ಮಾರ್ಗ, ಅಸಾಧ್ಯ, ಧೈರ್ಯ, ವಿದೇಶಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತ,

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪರೋಪಕಾರಿ, ತಲೆದೂಗು, ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ, ಸಹೋದರ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಮಾದರಿಯಂತೆ ‘ವಂತ’ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.

ಮಾದರಿ : ಸತ್ಯ + ವಂತ = ಸತ್ಯವಂತ

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ವಚನಗಳು : ವ್ಯಾಕರಣ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ‘ವಚನ’ ಎಂದರೆ ಸಂಖ್ಯೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ ಮತ್ತು ಬಹುವಚನ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

೧. ಏಕವಚನ : ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲವೂ ‘ಏಕವಚನ’ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಹುಡುಗ, ಹುಡುಗಿ, ಅರಸು, ಮರ, ಅಣ್ಣ, ನೀನು, ಅವನು, ಅವಳು.

೨. ಬಹುವಚನ : ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲವೂ ‘ಬಹುವಚನ’ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಹುಡುಗರು, ಹುಡುಗಿಯರು, ಅರಸರು, ಮರಗಳು, ಅಣ್ಣಂದಿರು,
ನೀವು, ನಾವು, ಅವರು, ತಾಯಂದಿರು, ಮನೆಗಳು. ಕಣ್ಣುಗಳು.

‘ಗಳು’ ‘ಅರು’ ‘ಅಂದಿರು’ - ಇವು ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ
ಬಹುವಚನ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಉದಾ : ಮನೆ + ಗಳು = ಮನೆಗಳು
ಹುಡುಗ + ಅರು = ಹುಡುಗರು
ಅಣ್ಣ + ಅಂದಿರು = ಅಣ್ಣಂದಿರು

ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ : ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ
ಇಲ್ಲವೇ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಮಾತುಗಳು ವಾಕ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾ : ಚೇತನ ಹಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದಳು.

ಇಲ್ಲಿ ‘ತಿಂದಳು’ ಎಂಬುದು ಕ್ರಿಯಾಪದ. ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾರಿಂದ ನಡೆಯಿತೋ ಅದು
‘ಕರ್ತೃ’ ಪದವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ತೃವಿನಿಂದ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯಿತೋ ಅದು ‘ಕರ್ಮಪದ’ ಎಂದು
ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದಸಮೂಹವನ್ನು
‘ವಾಕ್ಯ’ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

೧. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಬಾವುಟವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದನು
೨. ರೀಟಾ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳು.
೩. ರಾಮ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು.
೪. ಮಾನ್‌ಸಿಂಗ್ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದನು.

V. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಬುದ್ಧನಿಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಅಂಗುಲಿಮಾಲನ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.
೨. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೭. ಒಂದು ಮರದ ಬೆಲೆ

— ಡಾ. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ‘ವೃಕ್ಷೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತಃ’ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಮರಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಮರಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆತಂಕವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮನುಕುಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊಣೆ ಕ್ಷಿಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಈಚೆಗೆ ಅಮೆರಿಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ :

‘ಏನೂರು ವರ್ಷ ಹಳೆಯದಾದ ಮರವೊಂದನ್ನು ಸಸ್ಯನಾಶಕ ಬಳಸಿ ಕೊಂದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ, ಅಮೆರಿಕೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾದ ಪಾಲ್ ಕೆಲೆನ್ ಎಂಬುವವನಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷ ಸಜೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಡಾಲರ್ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿದೆ! ಸಸ್ಯನಾಶಕವನ್ನು ಮರದ ಮೇಲೆ ಸುರಿದದ್ದು ಗೊತ್ತಾದೊಡನೆಯೇ ಕೆಲೆನ್‌ನನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಡಾಲರುಗಳ ಜಾಮೀನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅವನಿನ್ನೂ ಜೈಲಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಮೆರಿಕೆಯ ಟೆಕ್ಸಸ್ ರಾಜ್ಯದ ಹೌಸ್ಟನ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಇದು. ಈ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಆ ಹೆಮ್ಮರ ಅರ್ಥಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮರವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹೌಸ್ಟನ್ ನಗರಪಾಲಿಕೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಡಾಲರ್‌ಗಳ ದೇಣಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೇನು? ಮರ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ ಲಭಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ವೃಕ್ಷಪ್ರೇಮಿಗಳು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಶುಭಾಶಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮರಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘಾಯಸ್ಸು ಕೋರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.’

ಈ ಸುದ್ದಿಯೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಲು ತಕ್ಕನಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಈಚಿನ ಸುದ್ದಿಯೊಂದು ಹೀಗಿದೆ:

‘ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಆಲದ ಮರ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆ. ಈ ಮರದಿಂದ ತಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆ ಪ್ರಭಾವಿ ಗಣ್ಯರ ದೂರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಈಗ ಆ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದುಹಾಕಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ’ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ಉರುಳಿಸಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ!

ಸಾಯುತ್ತಿರುವ ಮರವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜನರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ-ಇನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ! ಯಾರಿಗೋ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆ ತೊಂದರೆ ಯಾವ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಗೊಡವೆಗೇ ಹೋಗದೆ, ಅನೇಕ ಕಾಲ ಬದುಕಬಹುದಾದ ಮರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲು ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ, ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ!

ಎರಡೂ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು. ಆ ಅಮೆರಿಕೆಯ ಜನರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆ. ಈ ನಮಗಾದರೋ ಇಂದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ನಾಳೆ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮರ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ, ಮರ ಕತ್ತರಿಸಲು ನಮ್ಮ ಜನ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಹಾಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿತ್ಯ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಕೊಲೆಗಳು ನೇರವಾಗಿಯೇ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕೊಲೆಗಳು ಮೋಸದಿಂದ, ಉಪಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಗಟೆ ತೆಗೆದು, ಆ ಮೇಲೆ ಚೆಕ್ಕೆ ಕೆತ್ತಿ, ಸೊಪ್ಪು ಕಿತ್ತು, ಕೊಂಬೆ ಕಡಿದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ!

ಒಂದು ಮರದ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಗೋಜಿಗೂ ನಾವು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಬೆಲೆಕಟ್ಟಲು ಮರದ ದಪ್ಪ, ಎತ್ತರ, ಅದರ ಉಪಯೋಗದ ಅಂದಾಜು-ಇದೆಲ್ಲ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಜ, ನಾವು ಬಲ್ಲ ಬೆಲೆ ಇದನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮರದ ನಿಜವಾದ ಬೆಲೆ

ಏನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ! ಐವತ್ತು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮರವೊಂದರ ಬೆಲೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

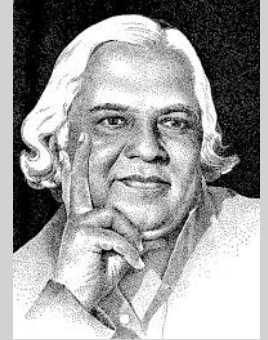
ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಥ ಮರವೊಂದರ ಬೆಲೆ ಹದಿನಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ ಯಾರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ? ಈ ವಿವರ ನೋಡಿ-ಒಂದು ಮರ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಆಮ್ಲಜನಕದ ಬೆಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ಅದು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಂಗಾಲ ಜನಕದ ಬೆಲೆ ಐದು ಲಕ್ಷ, ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ತಡೆಯುವುದರ ಬೆಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ, ನೀರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಹೆಚ್ಚಿ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದರ ಬೆಲೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ, ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆ ಅರ್ಧ ಲಕ್ಷ, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ, ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಹಾಗೂ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದರ ಬೆಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ.

ಇದರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ದಿಮ್ಮಿಗಳ ಬೆಲೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಬೆಲೆಯೊಂದಿದೆ. ಮನುಕುಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯವೇ ಆ ಬೆಲೆ! ಈ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತೆತ್ತು ನಾವು ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರು ಹಾರೋಗದ್ದೆ ಮಾನಪ್ಪ ನಾಯಕ. ಇವರು ಹಾ.ಮಾ.ನಾ. ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಾರೋಗದ್ದೆ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಇವರು ಅಂಕಣ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಲ್ಲಾಪ' 'ಸಂಚಯ' 'ಸಂವಾದ' 'ಸಂಪದ' 'ಸಾಂಪ್ರತ' 'ಸ್ಮರಣ' 'ಸಮೂಹ' 'ಸೃಜನ' 'ಸೂಲಂಗಿ' 'ಬಾಳ್ವೋಟಗಳು' ಇವು ಅವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು. 'ಮಹಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್', 'ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ್', 'ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ' ಮುಂತಾದ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಸಂಪ್ರತಿ' ಅಂಕಣಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೫೭ ನೇ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ೨೦೦೦ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಒಂದು ಮರದ ಬೆಲೆ' ಲೇಖನವನ್ನು ಅವರ 'ಸಂಪದ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅಂತರ್ಜಲ - ಭೂಮಿಯ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ನೀರು.

ಗೊಡವೆ - ಉಸಾಬರಿ, ಗೋಜು.

ಡಾಲರ್ - ಅಮೆರಿಕಾದ ರೂಪಾಯಿ.

ತೆತ್ತು (ಕ್ರಿ) - ನೀಡಿ, ಕೊಟ್ಟು.

ದೂರು - ಅಹವಾಲು, ಮೊರೆ.

ದೇಣಿಗೆ - ಚಂದಾ, ವಂತಿಕೆ, ದಾನ.

ಲಭಿಸು (ಕ್ರಿ) - ದೊರಕು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು.

ಸಜೆ - ಶಿಕ್ಷೆ, ಸೆರೆಮನೆವಾಸ, ದಂಡನೆ.

ಕೃತ್ಯ - ಕೆಲಸ.

ಜಾಮೀನು - ಹೊಣೆ, ಒತ್ತೆ.

ತೊಗಟೆ - ಸಿಪ್ಪೆ.

ದಿಮ್ಮಿ - ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮರ, ಕೊರಡು.

ದೃಷ್ಟಿಕೋನ - ನೋಡುವ ರೀತಿ.

ಪ್ರವಾಹ - ನೀರು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವುದು.

ವೃಕ್ಷ - ಮರ, ತರು.

ಸಸ್ಯನಾಶಕ - ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ರಾಸಾಯನಿಕ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಪಾಲ್‌ಕೆಲನ್ ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೇನು?
೨. ಪಾಲ್‌ಕೆಲನ್‌ಗೆ ಅಮೆರಿಕೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿತು?
೩. ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ?
೪. ಅಮೆರಿಕದ ಜನ ಮರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಏಕೆ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ?
೫. ಹಾ. ಮಾ. ನಾಯಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಮರದ ಬೆಲೆ ಯಾವುದು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮರವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಅಮೆರಿಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಪ್ರೇಮಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು?
೨. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿನ ಮರ ತೆಗೆಸಲು ಹೇಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು?
೩. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ನಾಶ ಹೇಗೆ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮರವೊಂದರ ಬೆಲೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
೨. ಮರಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕಾದ ಜನರ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾವುವು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಶುಭಾಶಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.”

೨. “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮರ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ತೀರಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರ.”

೩. “ಮನುಕುಲವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಮರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮರ, ಭೂಮಿ, ದೇಣಿಗೆ, ಸಜೆ.

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.

ವರ್ಷ, ದೃಷ್ಟಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ದೇಣಿಗೆ, ಸುದ್ದಿ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಬಹಿರಂಗ, ಸಾಧ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉಳಿಸು, ಆಸಕ್ತಿ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ : ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸು = ದೀರ್ಘ + ಆಯುಸ್ಸು

೧. ಪತ್ರಗಳನ್ನಿಡು = _____ + _____

೨. ಸಾವಿರಾರು = _____ + _____

೩. ಶುಭಾಶಯ = _____ + _____

೪. ಮರವೊಂದು = _____ + _____

೫. ವಿಜ್ಞಾನಿಯೊಬ್ಬ = _____ + _____

ಋ) 'ಅ' ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 'ಬ' ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

'ಅ' ಪಟ್ಟಿ	'ಬ' ಪಟ್ಟಿ
೧) ಅಲ್ಪವಿರಾಮ	ಅ) ?
೨) ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ	ಆ) ,
೩) ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸೂಚಕ	ಇ) ,
೪) ಅರ್ಧವಿರಾಮ	ಈ) "...."
೫) ಉದ್ಧರಣ	ಉ) !
	ಊ) +

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

೧. ಲಿಂಗಗಳು :

ಮಕ್ಕಳೇ, ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದ ಜೀವ ಜಗತ್ತು ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎನ್ನುವ ಭೇದವಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವೇತರ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಗಂಡು ಇಲ್ಲವೇ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಿ ಪದ ಆಗಿರದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೆಣ್ಣು ಅಲ್ಲ, ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ

೧. ಪುಲ್ಲಿಂಗ ೨. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ೩. ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ

೧. ಪುಲ್ಲಿಂಗ :

ಯಾವ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ 'ಗಂಡು' ಎನ್ನುವ ಭಾವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದೋ ಅದು 'ಪುಲ್ಲಿಂಗ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಮುದುಕ, ಶಂಕರ, ಅವನು, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ತಂದೆ, ಅಣ್ಣ, ಮಾವ, ಸಚಿವ, ಕವಿ, ಒಳ್ಳೆಯವ, ಜಾಣ, ಶಕ್ತಿವಂತ, ಗಟ್ಟಿಗ.

೨. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ :

ಯಾವ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ 'ಹೆಣ್ಣು' ಎನ್ನುವ ಭಾವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವುದೋ ಅದು 'ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ದೊಡ್ಡವಳು, ಅಕ್ಕ, ಅರಸಿ, ರಾಣಿ, ಚೆಲುವೆ, ತಾಯಿ, ಒಳ್ಳೆಯವಳು, ಸ್ನೇಹಿತೆ, ಮಗಳು, ಸಹೋದರಿ, ತಂಗಿ, ಗೆಳತಿ, ಸಚಿವೆ, ಬಾಲಕಿ, ಶಿಕ್ಷಕಿ.

೩. ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ :

ಯಾವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ 'ಗಂಡು' ಇಲ್ಲವೇ 'ಹೆಣ್ಣು' ಎನ್ನುವ ಭಾವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು 'ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ' ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಮಗು, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಮರ, ಹಾವು, ಇಲಿ, ಎತ್ತು, ಹುಲಿ, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಪುಸ್ತಕ, ಆಕಾಶ, ಕತ್ತೆ, ಕುದುರೆ, ಜನ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ : ಹೆಣ್ಣುಮಗು, ಎಮ್ಮೆ, ಆಕಳು, ಹಸು, ಹೆಣ್ಣಾನೆ - ಇವು ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎತ್ತು, ಕೋಣ, ಗಂಡುಮಗು, ಗಂಡುನಾಯಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳ ಬುದ್ಧಿವಿಕಾಸ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

V. ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರಿ.

೨. ಮರಗಳ ನಾಶ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ ಮೂಲಕ ತಡೆಯಿರಿ.

೩. ವೃಕ್ಷಗಳ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

೮. ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ...

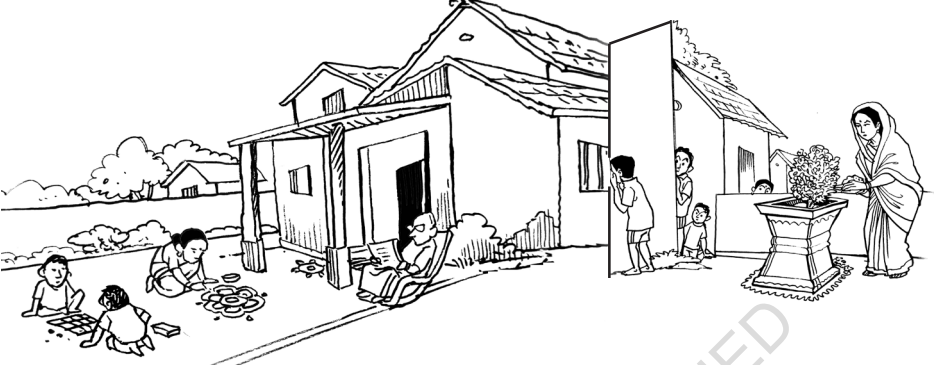
- ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ. ಎಸ್.

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಮನುಷ್ಯನು ವಯಸ್ಸಾದಂತೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಬಾಲ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಆಟಗಳು, ಆಗ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಜಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆ ಇವೆಲ್ಲ ಮತ್ತೆಂದೂ ಆತನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಬಾರವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ಬಾಲ್ಯಕಾಲದ ಆ ಮಧುರ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಲೇಖಕರು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಾಗ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧದ ಭಾಷೆ ನವುರಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಓದುಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿತಕರವಾದ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಮನೆಯ ಅಂಗಳದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಕರು ನವುರಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಲಹರಿಯನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಗಳ ಅನ್ನುವ ಪುಟ್ಟ ಜಾಗ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಿಷಯಗಳ ಆಶ್ರಯದಾಣ. ಮನೆಗೂ ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸುಂದರ ಕೊಂಡಿ, ಅಂಗಳ. ಮನೆಯೆಂಬ ಆಶ್ರಯದಿಂದ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮೊದಲು ಮೀರಬೇಕಾದ್ದು ಅಂಗಳವನ್ನೇ. ಒಳಗೆ ಕಾಲಿಡುವವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೊಳೆಯನ್ನು ಕೊಡವಿ ಸಾಗಲು, ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುವವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗಳವೇ ಜಾಗ. ಮೊದಲು ಕತ್ತಲಾಗುವುದು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಬೆಳಕಾಗುವುದು ಅಂಗಳಕ್ಕೆ! ಹುಟ್ಟಿನ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳಮನೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರೆ, ಸಾವಿನ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಅಂಗಳವೇ ಆಶ್ರಯ. ಒಳಗೆ ಯಾರು ಹೇಗೋ, ಆದರೆ ಬಯಲಂಥ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೇ! ಆಳೂ ಅರಸನೂ ಜೊತೆಗೆ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆಯಾದರೆ, ಅಂಗಳವೇ ಮೊದಲ ಮೈದಾನ!

ಬೇಸಗೆಯ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಸಕಲ ಆಟಗಳಿಗೂ ಅಂಗಳವೇ ಹೆಡ್ವಾಫೀಸಾಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿ, ಕಂಬಾಟದವರೆಗೂ ಅಂಗಳವೇ ನಮ್ಮ ಆಡುಂಬೊಲ! ನಮ್ಮ ಕೈಯ ನುಣುಪೆಲ್ಲ ಆ ಐಸ್‌ಪೈಸ್ ಆಡುವ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು, ಕಂಬಗಳ ಒರಟೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕೈಗಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಒಂದಾಟ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು. ಕೂತು ಆಡುವ ಆಟ ಮುಗಿದರೆ, ನಿಂತಾಟ, ಮತ್ತೆ ಕುಣಿದಾಟ! ಚಪ್ಪರದೇಣಿಯೇ ಸಿಂಹಾಸನ, ಸೆಗಣಿ ಸಾರಿಸಿದ ನೆಲವೇ ವೇದಿಕೆ. ಅಡಿಕೆಯ ದಬ್ಬೆಯೇ ಶಿವಧನುಸ್ಸು, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಶಿವಾಜಿಯ ಕತ್ತಿ! ನಮ್ಮ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಕಂಗಾಲಾಗುವ ಅಜ್ಜಿ, ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸೆಗಣಿ ಸಾರಿಸಿದ ನೆಲವೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತುಹೋಯಿತು ಎಂದು ಬೈದರೆ ನಮಗೆ ಪರಮಾನಂದ.

ಏಕೆಂದರೆ ಮಾರನೇ ದಿನದ ಸೆಗಣಿ ಸಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲ ಆಟಗಳಿಗೂ ಮಿಗಿಲು. ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸೆಗಣಿ ಬಾಚಿ ತಂದು, ಅದನ್ನು ಬಕೇಟಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಹಳೆಯ ಬ್ಯಾಟರಿ ಸೆಲ್ಲು ಗುದ್ದಿ ಒಳಗಿನ ಪುಡಿ ತುಂಬಿ, ಅಂಗಳದ ತುಂಬ ಸೆಗಣಿ ನೀರು ಚೆಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸುವ ಮಜವೇ ಬೇರೆ.

ಮೇ ತಿಂಗಳು ಬಂತೆಂದರೆ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಭರ್ಜರಿ ಕೆಲಸ. ಅಂಗಳದ ಕುರುಚಲು ಕಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆತ್ತಿ, ನೀಟಾಗಿ ಶೇವ್ ಮಾಡಿದ ಮುಖದಂತೆ ಫಳಫಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಚಾಪೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೊರ ಬರುತ್ತವೆ. ಕರಿದು ತಿನ್ನುವ ಹುರಿದು ಮುಕ್ಕುವ ಸಕಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾಲ ತಾನೇ ಅದು? ಹಪ್ಪಳ ಸಂಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರ ಪಾಲಿನ ಅಮೋಘ ಮಿತ್ರ ಅಂಗಳ. ನನ್ನಪ್ಪ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ ಕೊಯ್ಯುವುದು, ಆಮೇಲೆ ನಾವು ಅಣ್ಣ ತಂಗಿ ಅಪ್ಪ ಸೇರಿ ಆ ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಮೈ ಹಿಸಿದು ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಕೆತ್ತಿ ಸೊಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು, ಅಮ್ಮ ಉಳಿದ ಸಕಲ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಹಪ್ಪಳ ಮಾಡುವುದು ಹಲವು ವರ್ಷ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಬಿಸಿಲಿಗೆ ನಾಯಿ ಕಾಗೆಗಳನ್ನೊಡಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲೇ ಕೂತು ಹಸಿ ಹಪ್ಪಳ ತಿನ್ನುವ ರುಚಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಯಾವ ಪದಗಳೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಳೆಗಾಲದ ಮೋಡಗಳು ದಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಆಗಸಕ್ಕೆ ನೇರ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಂಗಳದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಾದರೆ ಅಡಿಕೆಯ ಸೋಗೆಗಳೂ, ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಮಡಲುಗಳೂ ಮತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಟ್ಟ ಸೇರಿದರೆ, ಕಂಬಗಳು ಮಾತ್ರ ಮಳೆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಅಡಿಕೆ ಮರವನ್ನು ಸೀಳಿ ಮಾಡಿದ ಟೆಂಪರಿ ಕಾಲುಹಾದಿ ದಣಪೆಯಿಂದ ಮನೆಯವರೆಗೆ. ಹೊರಲೋಕದಿಂದ ಒಳನಾಕಕ್ಕೆ! ಮಳೆ ನೀರು ಹೆಂಚಿಂದ ಬಿದ್ದು ನೆಲ ಹಾಳಾಗಬಾರದೆಂದು ಕೆಳಗೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಸೊಪ್ಪು, ಸೋಗೆಗಳು! ಮಳೆ ಬರುವಾಗ, ಹಿತ್ತಲಿನ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಕೂತು ಮಳೆ ಸದ್ದು ಕೇಳುತ್ತ ಹಲಸಿನ ಬೀಜವನ್ನೋ, ಗೇರು ಬೀಜವನ್ನೋ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ, ಅಂಗಳ ಅನಾಥ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚರಿಗಳೂ ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಕಳೆದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೂವಾಗಿ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದ ನಾಗದಾಳಿ ಗಿಡ, ಧುತ್ತೆಂದು ಅಲ್ಲೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮಳೆಗೆ ಮುಖವೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ಯಾವುದೋ ಡೇರೇ ಹೂವಿನ ಗಿಡ ಗಡ್ಡೆಯಿಂದ ಮೂತಿ ಹೊರ ತೂರಿಸಿ ತಾನೂ ಇದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಗೌರಿ ಹೂಗಳ ಗಿಡ, ಯಾವುದೋ ಹಕ್ಕಿಯುಪಕಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಟೋಮೇಟೋ ಗಿಡ, ಭತ್ತದ ಸಸಿ... ಎಲ್ಲ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂಗಳದಂಚಿನ ದಾಸವಾಳ ಗಾಳಿಗೆ ಇತ್ತಲೇ ಬಗ್ಗಿ ನಾನೂ ಇದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತದೆ.

ಕರಾವಳಿಯ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವ ಆಟ ಕಳಂಜವೆಂಬ ಜನಪದ ನೃತ್ಯದ ಸೊಗಸೂ, ಮಳೆಯ ಸದ್ದನ್ನೂ ಮೀರಿಸುವ ನೇಜಿ ನೆಡುವ ಹೆಂಗಸರ ಚಹಾದ ಜೊತೆಗಿನ ಕಿಲಕಿಲವು ನಡೆಯುವುದು ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ. ಪತ್ತೊಡೆಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯವನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಕೆಸುವಿನೆಲೆಗಳ ಜನನವೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ. ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಅಣಬೆಗಳೂ, ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಬರುವ ದೊಡ್ಡ ಕಪ್ಪೆಗಳೂ ಅಂಗಳವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು, ಮುತ್ಯೈದೆಯ ಹಣೆಗೆ ತಿಲಕ ಇಟ್ಟಂತೆ, ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆ, ರಾತ್ರಿ ಆ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ಪುಟ್ಟ ದೀಪವು ಅಂಗಳದ ನಕ್ಷತ್ರ! ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳಸಿಯ ದೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಸ್ತಿಲೇ ಆಸರೆ. ಮಳೆ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಹಬ್ಬಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಹಣತೆಗೆ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಯ ಸಖ್ಯೆ ಮರಳಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ದೀಪಾವಳಿ ತುಳಸಿ ಪೂಜೆ, ಉತ್ಥಾನ ದ್ವಾದಶಿಯ ತುಳಸಿ ಮದುವೆಗೆ ಅಂಗಳದ್ದೇ ಪಾರುಪತ್ಯ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮದುವೆಗಳ ಮಂಟಪಗಳಿಗೆ ಅಂಗಳವೇ ಆಶ್ರಯದಾತ. ಮದುವೆಯ ಸಮಸ್ತ ತಯಾರಿಗಳಿಗೂ ಅಂಗಳವೇ ಗತಿ. ಪಕ್ಕದ ಮನೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕ್ಲೀನು ಮಾಡಿ, ತರಕಾರಿ ಕೊಚ್ಚಿದರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಊಟದ ತಯಾರಿ. ಇನ್ಯಾರದೋ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ. ಗೃಹಪ್ರವೇಶವೆಂಬ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಅಂಗಳವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೊಸ ಬದುಕು ಆರಂಭವಾಗುವುದೇ ಅಲ್ಲಿ. ಹೊಸ ಊರು, ಹೊಸ ಜಾಗ, ಹೊಸ ಮಂದಿಯ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಅಂಗಳ ಮಾತ್ರವೇ ಹಳೆಯದು ಎನ್ನಿಸುವುದೋ ಏನೋ! ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ಚಳಿಬೆಳಗಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುತ್ತ ನವವಧುವು ತಾನೇ ಚಿತ್ರವಾಗುವ ಸೋಜಿಗವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅಡಿಕೆ ಕೊಯ್ಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಹಸಿರು ಹಳದಿ ಅಡಿಕೆಗಳ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಗೊಂಚಲುಗಳು ಅಂಗಳವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಯೇ ಚಂದ. ಊರ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ, ಹಗಲೆನ್ನದೆ, ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೇ ಆ ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಲಿಯುವ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಾಟಿಯೇ ಇಲ್ಲ! ಅಂಗಳದ ಆಚೆಗೆ ಅದೇನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕೂತ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಇಲ್ಲಿ. ವಿದೇಶೀ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ವಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮನೆಮಗನೂ, ಆಳುಮಗನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಗದ ಸುದ್ದಿಗಳೆನ್ನಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತ, ಏನೇನೋ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೈಗಳು ಮಾತ್ರ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ರಾಶಿಯಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಹೆಕ್ಕಿ ಸುಲಿದು, ಡಬ್ಬ ತುಂಬಿಸುವ ಆ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಲೆರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲವು.

ಬದಲಾವಣೆ ಎಂಬ ಜಗದ ನಿಯಮ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸೆಗಣಿಯ ಅಂಗಳವನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಲಾಕುಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮಣ್ಣು ಪಾಗಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟುಗಳು ತಿಂದು ಹಾಕಿವೆ. ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹೂ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಶಿಸ್ತು ಕಲಿಸಲು ಇದೀಗ ಕುಂಡಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅಂಗಳದ ಹುಲಿದನದ ಆಟವು ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ದೀಪಾವಳಿಯಂದು ತಿರುಗುವ ನೆಲಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟಿನಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವೇಗ ದಕ್ಕಿದೆ. ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಅಮ್ಮನೀಗ ತಗಡು ಚಪ್ಪರದ ಕೆಳಗೆ ತೋಯದೇ ನಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅಂಗಳದ ಕಳೆ ತೆಗೆದೂ ತೆಗೆದೂ ನಡು ಬಾಗಿದ್ದ ಅಜ್ಜನೀಗ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ನೆಟ್ಟಗಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಅಂಗಳ ಚಂದ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಗುದ್ದಲಿ ಹಿಡಿದು ನೆಲ ಕೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಅಪ್ಪ, ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಗಳವನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಂಪೌಂಡು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಳಿಲು ಕೂತು ಬಿಸಿಲು ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಧೂಳು ಕೆಸರುಗಳು ಅದರಾಚೆಗೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಹಬ್ಬಕ್ಕಂದು ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಹಚ್ಚಿದ ದೀಪಸಾಲುಗಳನ್ನು ಅಂಗಳವೂ ಮಸುಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತ ತಾನೂ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ!

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ. ಎಸ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಚಲನಚಿತ್ರ-ಧಾರಾವಾಹಿ ಬರಹಗಾರರು. “ಹೂವು ಹೆಕ್ಕುವ ಸಮಯ” ಇವರ ಕವನ ಸಂಕಲನ, “ತೂಗುಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕೂತು” ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ. ಅಂಕಣಕಾರರು, ಲೇಖಕರಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಇವರು, ನಾಡಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಟಿವಿ ವಾಹಿನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಇವರ “ತೂಗುಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕೂತು” ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಬಂಧದ ಆಶಯ : ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಂಗಳ ಎಂಬ ಮನೆಯ ಭಾಗದ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಗಳವೆಂಬುದು ಮನೆಯ ಮುಂದಣ ಭಾಗ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ ಮುಂದೆ ಅಂಗಳವಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ದೊಡ್ಡ ಮನೆತನಗಳಾದರೆ ಅಂಗಳವೂ ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಅಂಗಳವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ವೃದ್ಧರವರೆಗೆ, ಮನೆಯವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗದ್ದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಹೆಂಗಸರವರೆಗೆ, ಮದುವೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮರಣದ ಸೂತಕದವರೆಗೆ ಅಂಗಳ ಹಲವು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಲೇ ಬರಹವು ಭೂತಕಾಲದಿಂದ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಅಂಗಳದ ವೈಭವವನ್ನು ನೆನೆಯುವ ಲೇಖಕರು ಈಗಿನ ಅಂಗಳದ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನೂ ಯಾವುದೇ ವಿಷಾದವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬರಹವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ ಪ್ರಕಾರ : ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧವೆಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಕಾರ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಬಂಧಕಾರ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಹಲವು ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತ, ಓದುಗನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾನೆ. ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧವು ಗದ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಪದ್ಯದ ಕಾವ್ಯಗಂಧೀ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದಿದ ಅನುಭವವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಓದುಗನಿಗೆ ಹಿತವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಅವನ ಭಾವಕೋಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧದ ಆಶಯ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಆಡುಂಬೊಲ - ಆಟದ ಬಯಲು.

ದಬ್ಬೆ - ಬಿದಿರು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸೀಳು.

ಸೋಗೆ - ಅಡಕೆಯ ಗರಿ.

ಮಡಲು - ತೆಂಗಿನ ಗರಿ.

ದಣಪೆ - ಗೇಟ್‌ನಂತೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಮರದ

ಚೌಕಟ್ಟು.

ನಾಕ - ಸ್ವರ್ಗ.

ನೇಜಿ - ಭತ್ತದ ಎಳೆಪೈರು.

ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯ - ನಾಲಗೆಯ ಚಪಲ, ತಿಂಡಿಪೋತನ.

ಪಾರುಪತ್ಯ - ಮುಖ್ಯ ಆಡಳಿತ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ನವವಧು - ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ತರುಣಿ.

ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ - ವೇಗ, ಲಗುಬಗೆ.

ಸೊಳೆ - ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಒಂದು ಎಸಳು.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಅಜ್ಜಿ ಬೈದಾಗ ಹುಡುಗರು ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಯಾಕೆ?

೨. ಮಳೆ ಬರುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

೩. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗಿಡಗಳು ಮೊಳೆಯುತ್ತವೆ?

೪. ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಯಾವುವು?

೫. ಜಗದ ನಿಯಮ ಯಾವುದು?

ಆ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮನೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಳಗಳಿಗೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು?

೨. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಾರೆ?

- ೩. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮದುವೆಗಳಿಗೂ ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?
- ೪. ಅಡಿಕೆ ಸುಲಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಏಳೆಂಟು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ:

- ೧. ಅಂಗಳವೆಂಬುದು ಲೇಖಕರ ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿದೆ?
- ೨. ಮಳೆಗಾಲದ ಅಂಗಳದ ಚಿತ್ರಣ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?
- ೩. ಅಂಗಳವು ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗಿದೆ?

ಈ) ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳ ತುಂಬಿ:

- ೧. ಮನೆ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಅಂಗಳವೇ ಮೊದಲ _____ .
- ೨. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬರುವ ಜನಪದ ನೃತ್ಯ _____ .
- ೩. ಕೆಸುವಿನೆಲೆಯಲ್ಲಿ _____ ಎಂಬ ತಿನಿಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ .
- ೪. ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿ ಕಂಬಾಟದವರೆಗೆ ಅಂಗಳವೇ ಮಕ್ಕಳ _____ .

ಉ) ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಾಕ್ಯಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

- ೧. ಬಯಲಂಥ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೇ.
- ೨. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಗಳ ಅನಾಥ.
- ೩. ಅಂಗಳ ಮಾತ್ರವೇ ಹಳೆಯದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೇನೋ!
- ೪. ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ದೀಪವು ಅಂಗಳದ ನಕ್ಷತ್ರ.

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ೧. ಮದುವೆಗಳ ಅಂಗಳವೇ ಮಂಟಪಗಳಿಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯದಾತ ಬಹಳ.
- ೨. ಅಂಗಳಕ್ಕೂ ಜಗದ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬದಲಾವಣೆ ನಿಯಮ.
- ೩. ಹೊಸ್ತಿಲೇ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ದೀಪಕ್ಕೆ ತುಳಸಿಯ.
- ೪. ದ್ವಾದಶಿಯ ಅಂಗಳದ್ದೇ ಪಾರುಪತ್ಯ ಮದುವೆಗೆ ಉತ್ಥಾನ ತುಳಸಿ.

ಆ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಸ್ವರಗಳಿರುವ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

- ೧. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗಳವೇ ಜಾಗ.
- ೨. ಮನೆಯೇ ಮೊದಲ ಪಾಠಶಾಲೆ.
- ೩. ಮಳೆಗಾಲದ ಮೋಡಗಳು.
- ೪. ದಾಸವಾಳ ಗಾಳಿಗೆ ಬಗ್ಗಿತು.
- ೫. ದೀಪಾವಳಿಯ ತುಳಸಿ ಪೂಜೆ.

ಇ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

೧. ದೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಸ್ತಿಲೇ ಆಸರೆ.
೨. ಮದುವೆಗೆ ಅಂಗಳದ್ದೇ ಪಾರುಪತ್ಯ.
೩. ಪುಟ್ಟ ದೀಪವು ಅಂಗಳದ ನಕ್ಷತ್ರ.
೪. ಧುತ್ತೆಂದು ಅಲ್ಲೇ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಯಿತು.
೫. ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಈ) ಮಾದರಿಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ: ಕಾಣಬೇಕೆಂದು = ಕಾಣಬೇಕು + ಎಂದು

ಮನೆಯೊಳಕ್ಕಾದರೆ, ಕೈಗಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು, ಪರಮಾನಂದ, ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಾದರೆ

ಉ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಸಾವಿನ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಅಂಗಳವೇ ಆಶ್ರಯ.
೨. ಅಡಕೆಯ ದಬ್ಬೆಯೇ ಶಿವಧನುಸ್ಸು.
೩. ಅಂಗಳವೇ ಮೊದಲ ಮೈದಾನ.
೪. ಮಲೆನಾಡಿನ ಮದುವೆಗಳಿಗೆ ಅಂಗಳವೇ ಆಶ್ರಯದಾತ.

IV. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ :

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ - ಜೋಡುನುಡಿ - ನುಡಿಗಟ್ಟು (ಪಡೆನುಡಿ)

ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆಯೇ ಶೈಲಿ. ಪದಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ ಇದ್ದಾಗ ಶೈಲಿ ಸುಂದರವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಜ-ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥಬರುವಂತೆ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಅಂತಹ ಪದಗಳ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ, ಜೋಡುನುಡಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟು ಅಥವಾ ಪಡೆನುಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿವೆ.

ದ್ವಿರುಕ್ತಿ :

ಹೌದುಹೌದು, ಮನೆಮನೆ, ನಿಲ್ಲುನಿಲ್ಲು, ಬನ್ನಿಬನ್ನಿ, ಬೇಡಬೇಡ, ಓಡುಓಡು, -ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಪದ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಅದನ್ನು 'ದ್ವಿರುಕ್ತಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

'ದ್ವಿ' ಎಂದರೆ 'ಎರಡು', 'ಉಕ್ತಿ' ಎಂದರೆ 'ಹೇಳು', 'ದ್ವಿರುಕ್ತಿ' ಎಂದರೆ 'ಎರಡುಬಾರಿ ಹೇಳು' ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತಾಹ, ಅವಸರ, ದುಃಖ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಗಳ

ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಾಗ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಪದಗಳು ಕೂಡಿದಾಗ ಮೊದಲ ಪದ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುವುದುಂಟು.

ಉದಾ :	ಕಡೆ	+	ಕಡೆ	=	ಕಟ್ಟಕಡೆ.
	ಮೊದಲು	+	ಮೊದಲು	=	ಮೊತ್ತಮೊದಲು.
	ಕೆಳಗೆ	+	ಕೆಳಗೆ	=	ಕೆಳಕೆಳಗೆ.
	ಹೊಸದು	+	ಹೊಸದು	=	ಹೊಚ್ಚಹೊಸದು.
	ತುದಿ	+	ತುದಿ	=	ತುತ್ತತುದಿ.
	ಒಂದು	+	ಒಂದು	=	ಒಂದೊಂದು.

ಜೋಡುನುಡಿ :

ಅರ್ಥವಿರುವ ಪದದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥ, ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥ ಇಲ್ಲವೇ ಅರ್ಥರಹಿತ ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನೇ 'ಜೋಡುನುಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

೧. ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ : ಉಡುಗೆತೊಡುಗೆ, ಅವಳಿಜವಳಿ, ಟಾಪ್‌ಮೇಲೆ.
೨. ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಜೋಡುನುಡಿ : ಸಿಹಿಕಹಿ, ನೋವುನಲಿವು, ಆದಿಅಂತ್ಯ.
೩. ಎರಡನೇ ಪದ ಅರ್ಥ ರಹಿತವಾಗಿರುವ ಜೋಡುನುಡಿ : ಕೂಲಿನಾಲಿ, ಗಿಡಗಂಟಿ, ಕಾಫಿಗೀಫಿ, ಹಣಗಿಣ, ಮಾತುಗೀತು.

ಪಡೆನುಡಿ-ನುಡಿಗಟ್ಟು :

ವಿಶೇಷಾರ್ಥ ನೀಡುವ ಪದ ಪುಂಜವನ್ನು 'ಪಡೆನುಡಿ' ಅಥವಾ 'ನುಡಿಗಟ್ಟು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಅರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥ ಇಲ್ಲವೇ ಒಳ ಅರ್ಥ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾ: ಕತ್ತಿಮಸೆ - ದ್ವೇಷ ಸಾಧಿಸು.	ಕೈಕೊಡು - ಮೋಸ ಮಾಡು,
ಬೆನ್ನುತಟ್ಟು - ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು.	ಹೊಂಚುಹಾಕು - ಸಮಯ ಸಾಧಿಸು.
ನಾಯಿಜನ್ಮ - ಹೀನಬಾಳು	ತಲೆದೂಗು - ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸೂಚಿಸು

V. ಚಟುವಟಿಕೆ

೧. ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಶಬ್ದಗಳು ಬರಬಾರದು, ಬರೆಹವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಆಧುನಿಕ ಬರೆಹಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳು ಸಹಜವೆಂಬಂತೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಆಂಗ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
೨. ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಪದಗಳಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೊರತಾಗಿ ಹೊರ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ “ಮಾರಿಬಲೆ” ಎಂಬ ಪದ ಬಯಲುಸೀಮೆಯ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ನಗರಪ್ರದೇಶದ ಬರೆಹಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುವ “ಟ್ರಾಫಿಕ್” ಶಬ್ದ ಗ್ರಾಮ್ಯಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬರೆಹಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವುವು, ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೩. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಥವಾ ಅಜ್ಜಿಮನೆಯ ಅಂಗಳದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಬಂಧವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೪. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್, ವಿಜಯಾ ಶ್ರೀಧರ್, ವಸುಧೇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ.

೫. ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಮರಗಳೇ

— ಎನ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಮರವನ್ನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮಾನವನ ಪಾಲಿಗೆ ಮರಗಳು ವರಗಳಾಗಿವೆ. ನಮಗೆ ಶುದ್ಧಗಾಳಿ, ನೆರಳು, ಹಣ್ಣು, ತಂಪು ನೀಡುತ್ತವೆ ನಿಜ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮರವೊಂದು ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ನೀತಿ ಪಾಠವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕವಿ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರಗಳಿಗೆ ಋಷಿ ಸಮಾನವಾದ ಮನಸ್ಸಿದೆ. ಅವು ಸತ್ಯ, ತ್ಯಾಗ, ಅಹಿಂಸೆಯ ನಿಲುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರದ ಬದುಕಿನಂತೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ರೂಪಿತಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕವಿತೆಯ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ತೂಗಿ ತೂಗಿ ಮರಗಳೇ
ಇಳಿಗೆ ಇಳಿದ ಮರಗಳೇ,
ನೆಲದ ಮಧುರ ಗಾನದಲ್ಲಿ
ಮೂಡಿ ಬಂದ ಸ್ವರಗಳೇ.

ಮಾತಾಡದೇ ದುಡಿಯುವಾ ಪ್ರೀತಿ ಪಡೆದ ಕರಗಳೇ
ಸೋತು ಬಂದ ಹಕ್ಕಿ ಹಿಂಡು ತೂಗಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಗಳೇ
ಸಾಲು ಹಸಿರ ಮಾಲೆಯೇ ಜೀವರಸದ ನಾಲೆಯೇ
ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ನೀತಿ ಹಾಡಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಬರೆದ ಓಲೆಯೇ!

ಮಣ್ಣಿನ ತಮದಾಳವ ಸೀಳಿ ಮೇಲೆ ಬರುವಿರಿ
ಮೈ ತುಂಬ ಚಿಗುರಿನ ರೋಮಾಂಚನ ತಳೆವಿರಿ,
ಕೊಂಬೆ ಕೊಂಬೆ ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆವಿರಿ
ಔದಾರ್ಯದ ಒಡಲಾಗಿ ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಸುರಿವಿರಿ.

ಆಕಾಶಕೆ ತುಡಿಯುವಾ ನೆಲದಾಳದ ಕನಸೇ
ನೀಡಲೆಂದೆ ಫಲಿಸುವಾ ಋಷಿಸಮಾನ ಮನಸೇ,
ಕಡಿದರೂ ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಚಿಗುರುವಾ ಗೆಲುವೇ
ಸತ್ಯ ತ್ಯಾಗ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ನಿತ್ಯವಾದ ನಿಲುವೇ!

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಅವರು ೧೯೩೬ ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ನೈಶಿಲ ಭಟ್ಟ' ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಇವರು 'ನಿನ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಹಾಡು', 'ವೃತ್ತ ಸುಳಿ', 'ಹೊಳೆ ಸಾಲಿನ ಮರ', 'ಬಾರೋ ವಸಂತ', 'ಭಾವಸಂಗಮ', 'ದೀಪಿಕಾ', ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರ 'ಹೊರಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ' 'ನಂದನ', 'ಚಿನ್ನದ ಹಕ್ಕಿ' ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ ದೊರೆತಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಆರ್ಯಭಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೂ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವನವನ್ನು ಅವರ 'ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪುಟ-೨' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಇಳಿ - ಭೂಮಿ, ಧರೆ, ಪೃಥ್ವಿ.

ಋಷಿ - ತಪಸ್ವಿ, ಮುನಿ.

ಓಲೆ - ಪತ್ರ.

ಕರ - ಕೈ, ಹಸ್ತ.

ಗಾನ - ಹಾಡು, ಸಂಗೀತ.

ತಳೆ (ಕ್ರಿ) - ಧರಿಸು.

ನಾಲೆ - ಕಾಲುವೆ, ತೋಡು.

ಮಧುರ - ಇಂಪಾದ.

ಇಳಿ (ಕ್ರಿ) - ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರು, ಬೀಳು.

ಒಡಲು - ಶರೀರ, ಹೊಟ್ಟೆ.

ಔದಾರ್ಯ - ಉದಾರತೆ, ಧಾರಾಳ ಗುಣ.

ಕರುಣೆ - ದಯೆ.

ತಮ - ಕತ್ತಲು.

ತುಡಿ (ಕ್ರಿ) - ಮಿಡಿ, ಸ್ಪಂದಿಸು.

ನೆಲೆ - ಆಶ್ರಯ.

ವರ - ಅನುಗ್ರಹ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ 'ಅ' ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 'ಬ' ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

'ಅ' ಪಟ್ಟಿ

೧) ಮರ

೨) ಹಕ್ಕಿ

೩) ಗಾನ

'ಬ' ಪಟ್ಟಿ

ಅ) ಗೂಡು

ಆ) ಹಸಿರು

ಇ) ಪ್ರೀತಿ

ಈ) ಸ್ವರ

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಕವಿ ಯಾವುದನ್ನು ಇಳಿಗೆ ಇಳಿದ ವರಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಮರಗಳು ಯಾರಿಗೆ ನೆಲೆ ನೀಡಿವೆ?

೩. ಕವಿ ಮರಗಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಮನಸ್ಸಿದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ?

೪. ಮರಗಳು ಔದಾರ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮಗೇನು ನೀಡುತ್ತವೆ?

೫. ಮರ ಯಾವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮರಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ಬರೆದ ಓಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೨. ಸಸಿಯೊಂದು ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಕವಿ ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಮರಗಳು ಸತ್ಯ, ತ್ಯಾಗ, ಅಹಿಂಸೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿವೆ ಹೇಗೆ?

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕವಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ?

ಉ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಪ್ರಕೃತಿ ಬರೆದ ಓಲೆಯೇ”

೨. “ಹೂವು ಹಣ್ಣು ಸುರಿವಿರಿ”

೩. “ಸತ್ಯ ತ್ಯಾಗ ಅಹಿಂಸೆಯೇ ನಿತ್ಯವಾದ ನಿಲುವೇ!”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಇಳಿ : ಭೂಮಿ :: ಓಲೆ : _____

೨. ಸತ್ಯ : ಅಸತ್ಯ :: ಹಿಂಸೆ : _____

೩. ಸ್ವರ : ಸರ :: ಹಕ್ಕಿ : _____

೪. ಮರ : ಮರಗಳು :: ಸ್ವರಗಳು : _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ವರ, ಮಧುರ, ನೆಲೆ, ರೋಮಾಂಚನ, ಔದಾರ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ವರ, ಸ್ವರ, ಅಹಿಂಸೆ, ಪ್ರೀತಿ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಋಷಿ, ಆಕಾಶ, ನಿತ್ಯ, ಪಕ್ಷಿ, ಸ್ವರ.

ಉ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

೧. ಮರ - ವರ

೨. ನಾಲೆ - ನೆಲೆ

೩. ಕರ - ಕರೆ

೪. ಇಳಿ - ಇಳಿ

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿವಿಧ ಮರಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರಿ.

೬. ಮಳೆ ಬರಲಿ

— ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ

ಪ್ರವೇಶ : ಮಳೆ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರ. ಇಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಂಡು ರೈತರ ಬದುಕು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆಯು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗಿ ಬಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ ಬಾವಿಗಳು ತುಂಬಿದರೆ ರೈತರ ಬದುಕು ಹಸನಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖೇನ ನಾಡು ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ.... ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಸುಖ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿ ಎಂದು ಕವಯಿತ್ರಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಳೆ ಬರಲಿ.....

ಆದರೆ

ಹಸಿರು ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನೂ
ರೈತರ ಸುಖ ನಿದ್ರೆಗಳನ್ನೂ
ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳದಿರಲಿ.

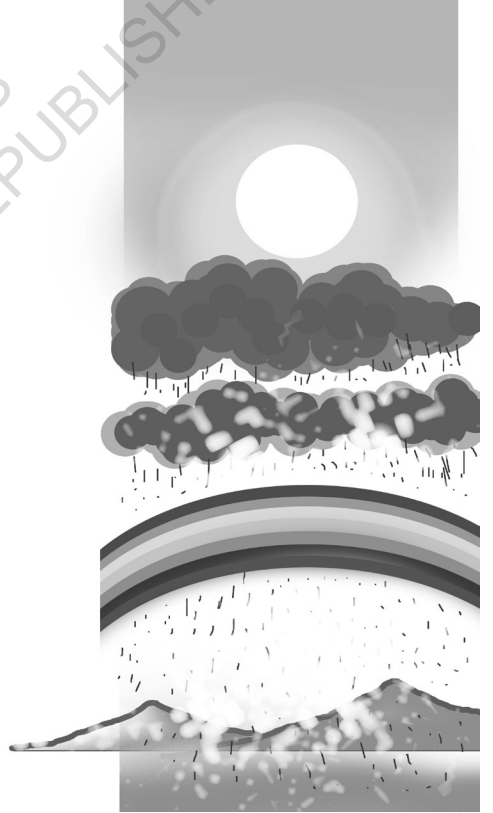
ಮಳೆ ಬರಲಿ.....

ಆದರೆ

ಹುಲ್ಲಿನ ಛಾವಣಿಗಳನ್ನೂ
ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಗಳನ್ನೂ
ಕೆಡವಿ ಹಾಕದಿರಲಿ.

ಮಳೆ ಬರಲಿ.....

ಇರಲೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಮನೆ
ಹೊದೆಯಲು ಬೆಚ್ಚನೆಯ
ಕಂಬಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗಲಿ.

ನೊಂದ ಬಯಲುಗಳಿಗೆ
ಬೆಂದ ಬೆಟ್ಟಗಳಿಗೆ
ಬಾಯಾರಿದ ಕೆರೆ ಬಾವಿ
ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳಿಗೆ-
ಬರಲಿ ಮಳೆ ಬರಲಿ.

‘ಧೋ’ ಎಂದು ಸುರಿದು
ಹೊರಟು ನಿಂತಾಗ
ನೆಲ-ಮುಗಿಲು ನಗಲಿ
ಎಳು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ.

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ನಾಗಭೂಷಣ ಅವರು ೧೯೬೧ ರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದು, ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೨೦ ವರ್ಷ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿ, ಸ್ವಯಂ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು ‘ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕರೆಯಿರಿ ಭೂಮಿಗೆ’, ‘ಹೊಳೆ ಮಗಳು’, ‘ಆಕಾಶ ಮಲ್ಲಿಗೆ’, ‘ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವ’, ‘ದರುಶನ’, ‘ಕಾಡು ಲಿಲ್ಲಿ ಹೂಗಳು’, ‘ಹಳ್ಳಿಯ ದಾರಿ’ - ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ‘ಸ್ತ್ರೀಲೋಕ’ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ನಾ ಬರುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ’ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ ಹಾಗೂ ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ‘ಮಳೆ ಬರಲಿ...’ ಕವನವನ್ನು ‘ಚಂದ್ರನನ್ನು ಕರೆಯಿರಿ ಭೂಮಿಗೆ’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಕಂಬಳಿ - ಕುರಿಯ ತುಪ್ಪಳದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹೊದಿಕೆ.

ಕೊಳ್ಳ - ತಗ್ಗು, ಗುಣಿ.

ಬಯಲು - ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶ.

ಹಳ್ಳ - ತಗ್ಗು, ಗುಣಿ.

ಕಸಿದು (ಕ್ರಿ) - ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಅಪಹರಿಸು.

ಭಾವಣಿ - ಚಾವಣಿ(ಕ). ಮಾಳಿಗೆ.

ಬೆಂದ (ಕ್ರಿ) - ಸುಡು, ಕುದಿ, ಬಿಸಿ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ರೈತರಿಗೆ ಸುಖ ನಿದ್ಧೆಗಳು ಯಾವಾಗ ಸಿಗುತ್ತವೆ?

೨. ಕೆರೆ ಹಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಗುವುದು ಯಾವಾಗ?

೩. ನೊಂದ ಬಯಲುಗಳು, ಬೆಂದ ಬೆಟ್ಟಗಳು ತಂಪಾಗುವುದು ಯಾವಾಗ?

೪. ಮಳೆ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ನೆಲ ಮುಗಿಲು ಹೇಗೆ ಕಾಣಬೇಕು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮಳೆ ಯಾವ ಯಾವ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡದಿರಲಿ ಎಂದು ಕವಯಿತ್ರಿ ಆಶಿಸಿದ್ದಾರೆ?

೨. ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಿಂದ ಯಾರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ? ಏಕೆ?

೩. ಮಳೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸುಖಗಳು ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಕವಯಿತ್ರಿ ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ?

೪. ನೊಂದು ಬೆಂದು ಬಾಯಾರಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳಾವುವು?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಮಳೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಅನನುಕೂಲಗಳಾವುವು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ರೈತರ ಸುಖ ನಿದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳದಿರಲಿ.”

೨. “ಹೊದೆಯಲು ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಕಂಬಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗಲಿ.”

೩. “ಕೆರೆಬಾವಿ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಬರಲಿ ಮಳೆ.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳು : ಜೋಡುನುಡಿ :: ಧೋ : _____

೨. ಹಳ್ಳ : ತಗ್ಗು :: ಕಸಿದು : _____

೩. ಸಿಗು : ಸಿಗಲಿ :: ನಗು : _____

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸುಖನಿದ್ದೆ, ಬಾಯಾರು, ಬೆಚ್ಚನೆ.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೇಲೆ, ಬೀಳು, ಸುಖ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ : ಹಾಕದಿರಲಿ - ಹಾಕದೆ + ಇರಲಿ

೧. ಇರಲೊಂದು

೨. ಬಾಯಾರಿದ

೩. ಕೊಳ್ಳದಿರಲಿ

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

(ನೊಂದ ಬಯಲುಗಳಿಗೆ..... ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ)

೨. ಸಕಲ ಚರಾಚರಗಳಿಗೆ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೩. ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

೪. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಮಳೆ ಬರಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಿರಿ.

೭. ಹಕ್ಕಿಗಳು

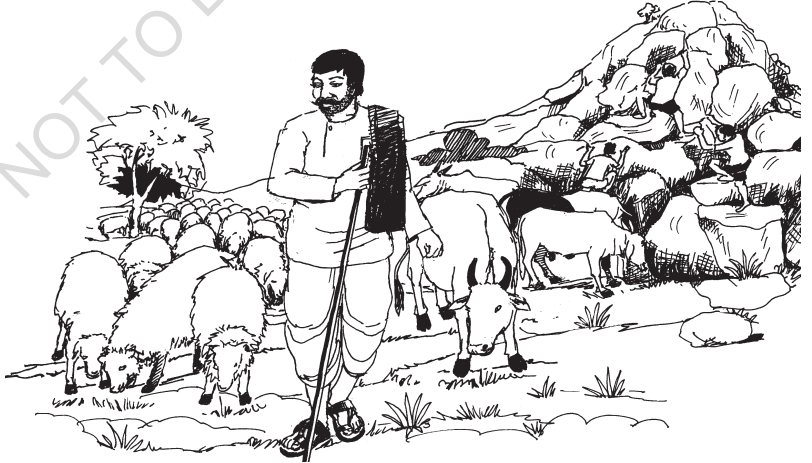
– ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅವಮಾನ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಹಾಗೂ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗವೊಂದು ತನ್ನ ನೋವು, ಸಿಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ರೀತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನಪಡೆದು 'ಬಂಡಾಯ - ದಲಿತ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿತು. ದಲಿತರು, ಶೋಷಿತರು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವೇ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಮುಖೇನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಕಾರಣರಾದರು. ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಯಸಿದರು.

ಬೆಟ್ಟವ ಹತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟವ ಇಳಿಯುವ
ಬಾಲಕರಣ್ಣ ನಾವುಗಳು
ಆಳ ಪಾತಾಳದ ಕರಾಳ ನೋವನು
ಕಂಡವರಣ್ಣ ನಾವುಗಳು

ಕುರಿಗಳ ಕಾಯ್ದು ದನಗಳ ಮೇಯಿಸಿ
ಹಾಲನು ಕುಡಿಯದೆ ಹೋದವರು
ಓದುವ ಬರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯವು ಸಿಗದೆ
ಗಿಡಗಳ ಜೊತೆಯಲಿ ಬೆಳೆದವರು

ಎಂಜಲು ತೊಳೆದು ಗಂಜಲ ಬಳಿದು
ಗಂಜಿಯ ಕಾಣದೆ ದುಡಿದವರು
ಗುಡಿಗೋಪುರದ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ
ಚಳಿಯನು ತಡೆಯದೆ ಕುಸಿದವರು

ಉರಿಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವ ಎಲೆಗಳು
ಬೂದಿಯ ಕಣಗಳು ನಾವುಗಳು
ಬಿರಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಬಾಡುವ ಹೂವುಗಳು
ಕಮರುವ ಬಣ್ಣದ ಕನಸುಗಳು

ಹೊತ್ತನು ಅರಿಯದ ದಿಕ್ಕನು ಕಾಣದ
ಸೀಳುದಾರಿಯ ಪಯಣಿಗರು
ನೋವಿನ ಹಾಡಿನ ಕತ್ತಲ ನಾಡಿನ
ಬೆಳಕನು ಅರಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಾ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ದಲಿತ ಕವಿಯೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ೧೯೫೪ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಚನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. [ಈಗಿನ ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ (ರಾಮನಗರ) ಜಿಲ್ಲೆ]. ದಲಿತರ ದುಃಖ ದುಮ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಧ್ವನಿಯಾಗಿರುವ ಇವರು 'ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು', 'ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು', 'ಕಪ್ಪುಕಾಡಿನ ನಾಡು', 'ಮೆರವಣಿಗೆ' ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ 'ಅವತಾರಗಳು', 'ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳು', 'ಹಕ್ಕಿನೋಟ' ಮುಂತಾದ ಗದ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ, 'ಪಂಚಮ', 'ನೆಲಸಮ', 'ಏಕಲವ್ಯ' ನಾಟಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಊರು ಕೇರಿ' ಇವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಆತ್ಮಕಥನವಾಗಿದೆ.

ಇವರು ಎರಡು ಬಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ವಿಶೇಷ ಬಹುಮಾನ, ರಾಜ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಹುಮಾನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಸಂದಿವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಹಕ್ಕಿಗಳು' ಕವನವನ್ನು ಅವರ 'ಮೆರವಣಿಗೆ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅರಸು - ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು.

ಅರಿ - ತಿಳಿ.

ಕಮರು (ಕ್ರಿ) - ಕುಂದು, ಬಾಡು, ನಾಶವಾಗು.

ಎಂಜಲು - ತಿಂದು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು.

ಕರಾಳ (ಗು) - ಭಯಂಕರವಾದ, ವಿಕೃತವಾದ.

ಕುಸಿ (ಕ್ರಿ) - ಕುಗ್ಗು, ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಬೀಳು.

ಗಂಜಲ - ಗೋಮೂತ್ರ.

ಪಾತಾಳ - ಭೂಮಿ ಕೆಳಗಿನ ಏಳು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಸ್ಥಳ.

ಬಾಡು (ಕ್ರಿ) - ಕುಗ್ಗು, ಒಣಗು, ಕಳೆಗುಂದು.

ಬಿರಿ (ಕ್ರಿ) - ಅರಳು, ಬಿರುಕು.

ಸೀಳುದಾರಿ - ಕವಲುದಾರಿ.

ಹೊತ್ತು - ಸಮಯ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಕುರಿದನಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಯಾವುದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ?
೨. ಎಂಜಲು ತೊಳೆದವರಿಗೆ ಏನು ಸಿಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು?
೩. ಗಿಡಗಳ ಜೊತೆ ಬೆಳೆದವರಿಗೆ ಸಿಗದ ಭಾಗ್ಯ ಯಾವುದು?
೪. ಬಾಲಕರು ಚಳಿಯನು ತಡೆಯದೆ ಕುಸಿದುದು ಏಕೆ?
೫. ಬಾಲಕರ ಕನಸುಗಳು ಹೇಗೆ ಕಮರಿಹೋಗಿವೆ?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರು ಯಾವ ಯಾವ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ?
೨. ನೋವುಂಡ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಭವಗಳಾಗಿವೆ?
೩. ಬಾಲಕರ ಹಾಡು ಮತ್ತು ನಾಡು ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿದೆ? ಏಕೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಬಾಲಕರದು ನೋವಿನ ಹಾಡು, ಕತ್ತಲ ನಾಡು ಎಂದು ಕವಿ ಏಕೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ?
೨. 'ಹಕ್ಕಿಗಳು' ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಕವಿಯ ಭಾವನೆಗಳೇನು?

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. “ಹಾಲನು ಕುಡಿಯದೆ ಹೋದವರು.”

೨. “ಗಂಜಿಯ ಕಾಣದೆ ದುಡಿದವರು.”

೩. “ಕಮರುವ ಬಣ್ಣದ ಕನಸುಗಳು.”

೪. “ಬೆಳಕನು ಅರಸುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು.”

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ‘ಅ’ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ‘ಬ’ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

‘ಅ’ ಪಟ್ಟಿ

೧. ವರ್ಣ

೨. ಪ್ರಯಾಣ

೩. ಹಾಲು

೪. ಹಕ್ಕಿ

‘ಬ’ ಪಟ್ಟಿ

ಅ. ದಿಸೆ

ಆ. ಪಕ್ಷಿ

ಇ. ಪಯಣ

ಈ. ಬಣ್ಣ

ಉ. ಪಾಲು

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಇಳಿ, ಕತ್ತಲು, ಕನಸು, ನೋವು.

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾಗ್ಯ, ಬಣ್ಣದ ಕನಸು, ಉರಿಬಿಸಿಲು, ಕರಾಳ ನೋವು, ಬಾಡುವ ಹೂವು.

ಈ) ಹಕ್ಕಿಗಳು ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿರಿ.

ಉದಾ : ಹತ್ತಿ, ಇಳಿ.....

ಉ) ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪದಕ್ಕೆ 'ಗಳು' ಮತ್ತು 'ಅರು' ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿದಾಗ ಬಹುವಚನ ರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು 'ಹಕ್ಕಿಗಳು' ಕವಿತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

'ಗಳು' ಪ್ರತ್ಯಯದ ಪದಗಳು	'ಅರು' ಪ್ರತ್ಯಯದ ಪದಗಳು
೧. ನಾವುಗಳು	೧. ಹೋದವರು

ಊ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯದ ಭಾವಾರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ.

ಕುರಿಗಳ ಕಾಯ್ದು ದನಗಳ ಮೇಯಿಸಿ
ಹಾಲನು ಕುಡಿಯದೆ ಹೋದವರು
ಓದುವ ಬರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯವು ಸಿಗದೆ
ಗಿಡಗಳ ಜೊತೆಯಲಿ ಬೆಳೆದವರು

ಎಂಜಲು ತೊಳೆದು ಗಂಜಲ ಬಳಿದು
ಗಂಜಿಯ ಕಾಣದೆ ದುಡಿದವರು
ಗುಡಿಗೋಪುರದ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ
ಚಳಿಯನು ತಡೆಯದೆ ಕುಸಿದವರು

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಡಾ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರ 'ಮೆರವಣಿಗೆ' ಸಮಗ್ರ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿರಿ.
೨. ಬಾಲ್ಯದ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನೇ ಕವಿತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

೮. ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ

- ಡಿ.ವಿ.ಜಿ

ಪಾಠ ಪ್ರವೇಶ : ನಮ್ಮ ಈ ಜೀವನವನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಚೇತನವನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಇದು ಯಾರದೋ ಜಗತ್ತು, ನಾನೇನು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವವನ್ನು ತೊರೆದು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಚೇತನ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಕೆಲಸಗಳೂ ಶುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ನೋಡುವ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲೂ ಹಲವು ಸೋಜಿಗಗಳಿವೆ. ಆ ಸೋಜಿಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮ ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ತನ್ನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಆನಂದಪಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆನಂದಪಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು.

ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ತನ್ಮಯತೆಯನ್ನು ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಡಿವಿಜಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ, ಗೌರವಿಸು ಚೇತನವ

ಆರದೋ ಜಗವೆಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದಿರು

ಹೋರುವುದೆ ಜೀವನ ಸಮೃದ್ಧಿಗೋಸುಗ ನಿನಗೆ

ದಾರಿಯಾತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

|| ೧ ||

ತೃಣಕೆ ಹಸಿರೆಲ್ಲಿಯದು? ಬೇರಿನದೇ? ಮಣ್ಣಿನದೇ? |

ದಿನಪನದೆ? ಚಂದ್ರನದೆ? ನೀರಿನದೆ? ನಿನದೆ? ||

ತಣಿತಣಿವ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಪುಣ್ಯವೋ? ನೋಡು |

ಗುಣಕೆ ಕಾರಣವೊಂದೆ? ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

|| ೨ ||

ಒಮ್ಮೆ ಹೂದೋಟದಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಕೆಳಕೂಟದಲಿ

ಒಮ್ಮೆ ಸಂಗೀತದಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲಿ

ಒಮ್ಮೆ ಸಂಸಾರದಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೌನದಲಿ

ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವಿಯಾಗೋ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

|| ೩ ||

೪೩

ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆರಾಧಿಸು, ಪರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆದರಿಸು.

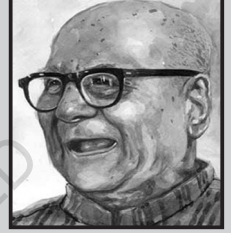
ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಬಾಳು ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂ ಬಾಳು
ಕತ್ತಲೆಯ ಮೊಡಕು ಮೂಲೆಗಳ ಸೇರದಿರು
ಭಾಸ್ಕರನನುಗ್ರಹವೆ ನೂತ್ನ ಜೀವನ ಸತ್ತ್ವ
ಮೃತ್ಯು ನಿನಗಲ್ಲತೆಯೊ - ಮಂಕುತಿಮ್ಮ

॥ ೪ ॥

* * * *

ಕೃತಿಕಾರರ ಪರಿಚಯ :

ಡಿವಿಜಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ ಗುಂಡಪ್ಪ ಅವರು ೧೮೮೭ ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾಗಿ, ಗೋಖಲೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕರಾಗಿ, ಸಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು.

ಇವರು 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ', 'ಮರುಳಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ', 'ಉಮರನ ಒಸಗೆ', 'ಜ್ಞಾಪಕ ಚಿತ್ರಶಾಲೆ', 'ಅಂತಃಪುರದ ಗೀತೆಗಳು' ಮೊದಲಾದ ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜಿ ಅವರ 'ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಗವದ್ಗೀತಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ' ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡ ೧೮ ನೆಯ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಗೌರವ ಡಿ.ಲಿಟ್. ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ. ಇವರು ೧೯೭೫ ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು. 'ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ' ಪದ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಡಿವಿಜಿ ಅವರ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ' ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಪದಗಳ ಅರ್ಥ :

ಅನುಗ್ರಹ - ಕೃಪೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ದಯೆ.

ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ - ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಉನ್ನತಿಗೇರುವುದು.

ಕೂಟ - ಸಂಗ, ಗುಂಪು.

ಜೀವನ - ಬದುಕು.

ತೃಣ - ಹುಲ್ಲು, ಗರಿಕೆ.

ಅಲ್ಪ - ಕಡಿಮೆ.

ಕೆಳೆ - ಸ್ನೇಹ, ಗೆಳೆತನ.

ಚೇತನ - ಮನಸ್ಸು, ಶಕ್ತಿ, ಆತ್ಮ.

ತಣೆ - ತಂಪಾಗು, ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು.

ದಿನಪ - ಸೂರ್ಯ, ರವಿ, ಆದಿತ್ಯ.

೪೪

ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳೂ ಸತ್ಯದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ನೂತ್ನ - ನೂತನ, ಹೊಸ.

ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವಿ - ಅನುಭಾವದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದವರು.

ಮೊಡಕು - ಮೂಲೆ.

ವಿಸ್ತಾರ - ಹರವು, ವಿಶಾಲತೆ.

ಸತ್ತ್ವ - ಸಾರ, ಬಲ, ಇರುವಿಕೆ.

ಪುಣ್ಯ - ಭಾಗ್ಯ, ಅದೃಷ್ಟ.

ಭೇದ - ಒಡಕು, ಬಿರುಕು, ಭಿನ್ನತೆ.

ಮೃತ್ಯು - ಸಾವು, ಮರಣ.

ಸಮೃದ್ಧಿ - ಐಶ್ವರ್ಯ, ಪ್ರಗತಿ.

II. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಕಣ್ಣಿನ ಪುಣ್ಯ ಯಾವುದು?

೨. ಡಿವಿಜಿ ಅವರು ಮಾನವ ಹೇಗೆ ಬಾಳಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಡಿವಿಜಿ ಅವರು ಯಾವುದನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ?

೪. ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೆ ದಾರಿ ಯಾವುದೆಂದು ಡಿವಿಜಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

೫. 'ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ' ಕಾವ್ಯ ಭಾಗದ ಮೂಲ ಕೃತಿ ಯಾವುದು?

ಆ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ತೃಣದ ಹಸಿರಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳಾವುವು?

೨. ಡಿವಿಜಿ ಅವರು ಜೀವನ ಯಾವಾಗ ಸಮೃದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ?

೩. ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ?

೪. ಜೀವನ ಮತ್ತು ಚೇತನವನ್ನು ಏಕೆ ಗೌರವಿಸಬೇಕು?

೫. ಮೃತ್ಯು ಯಾವಾಗ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ?

ಇ) ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

೧. ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಕವಿಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಈ) ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

೧. "ಗುಣಕೆ ಕಾರಣವೊಂದೆ"

೨. "ಆರದೋ ಜಗವೆಂದು ಭೇದವೆಣಿಸದಿರು"

೩. "ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವಿಯಾಗು"

೪. "ವಿಸ್ತಾರದಲಿ ಬಾಳು ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂ ಬಾಳು"

III. ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

ಅ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರದಿರುವ ಪದವನ್ನು ಆಯ್ದು ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಭಾಸ್ಕರ, ದಿನಪ.

೨. ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ, ನಯನ, ತೃಣ.

೩. ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು, ಹುಟ್ಟು, ನಿಧನ.

೪. ಗೆಳೆತನ, ಶತ್ರು, ಸ್ನೇಹ, ಕೆಳೆ.

ಆ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ 'ಅ' ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ 'ಬ' ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

'ಅ' ಪಟ್ಟಿ

'ಬ' ಪಟ್ಟಿ

೧) ಗೌರವಿಸು

ಅ) ಸಮೃದ್ಧಿ

೨) ವಿಸ್ತಾರದಲಿ

ಬ) ಅನುಗ್ರಹ

೩) ಮೂಲೆಗಳ

ಕ) ಬಾಳು

೪) ಭಾಸ್ಕರನ

ಡ) ಜೀವನವ

ಇ) ಸೇರದಿರು

ಇ) ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಚೇತನ, ಅನುಗ್ರಹ, ಗೌರವಿಸು, ಮೌನ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಗುಣ.

ಈ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪುಣ್ಯ, ಗೌರವ, ವಿವೇಕ, ಸಮ, ಮೃತ್ಯು, ಭೇದ, ಚೇತನ.

ಉ) ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಹಸಿರೆಲ್ಲಿ, ಕಾರಣವೊಂದೇ, ಭೇದವೇಣಿಸು, ಆತ್ಮೋನ್ನತಿ, ಹೂದೋಟ, ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವಿ, ಭಾಸ್ಕರನನುಗ್ರಹ.

IV. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು :

೧. ಗೌರವಿಸು ಜೀವನವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿನ ೧ನೇ ಮತ್ತು ೩ನೇ ಪದ್ಯದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿರಿ.

೨. ಡಿವಿಜಿ ಅವರ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ' ಕೃತಿಯ ಗದ್ಯಾನುವಾದವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿರಿ.

೩. ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ ಸಾಧಕರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ ಹಾಗೂ ಅವರಂತೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಿರಿ.

ಜನನ : ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ೧೮೬೧ ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ ರಂದು ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ. ಇದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ತಂದೆ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರೂ, ಬನಾರಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ಥಾಪಕ ಪಂಡಿತ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯ, ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ, ಕವಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಜನ್ಮತಾಳಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಗುರುಭಕ್ತಿ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಭಕ್ತಿ, ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆ ಇದ್ದವು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಅವರು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೀಗೆ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾಯರೂ ಒಬ್ಬರು.

ಕೀರ್ತಿ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಜೀವನ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಕೀರ್ತಿ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಬಿರುದು ಬಾವಲಿಗಳು ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೇಸೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಹಲವಾರು ಪದಕಗಳು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಸಿ.ಪಿ.ಇ. ಮತ್ತು ಕೆ.ಸಿ.ಐ.ಇ. ಬಿರುದು. ಕಲ್ಕತ್ತ, ಪಾಟ್ನ, ಅಲಹಾಬಾದ್, ಜಾಧವಪುರ, ಬೊಂಬಾಯಿ, ವಾರಣಾಸಿ, ಆಂಧ್ರ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಗೌರವ ಪದವಿಗಳು. ಹಲವಾರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸನ್ಮಾನ, ಗೌರವ ಪದಾಧಿಕಾರ. ಕಡೆಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 'ಭಾರತ ರತ್ನ', ತನ್ನ ಬಯಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಧಾರ.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ : ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಡವರು, ಮನೆತನದಿಂದ ಸಭ್ಯರು, ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಂಯಮಿ, ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಸಜ್ಜನರು. ಅಜಾತಶತ್ರು, ಪರೋಪಕಾರಿ, ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಎಂಜಿನಿಯರ್, ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ದಿವಾನ್, ಮನೋಧರ್ಮದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಉದ್ಯಮಿ. ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದುದು ಕಠೋರ ವ್ರತ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಸುವ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದವು. ದುಡಿದರೆ ಉದ್ಧಾರ, ದುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ವಿನಾಶ. ಈ ಸಂದೇಶ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸ್ವತಃ ದುಡಿದರು. ದುಡಿಮೆಯ ಹಿರಿಮೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾಡಿನ ಏಳಿಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು, ದುಡಿದು ದೊಡ್ಡವರಾದರು. ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರಲು ಪ್ರತಿದಿನ ಮೂರು - ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

೧. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಎಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಜನಿಸಿದರು?
೨. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಗುರುಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದ ಗುರುಗಳು ಯಾರು?
೩. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಯಾವುದು?
೪. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಶೇಷತೆಗಳೇನು?
೫. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಜನತೆಗೆ ನೀಡಿದ ಸಂದೇಶವೇನು?

ರಚನೆ

ಪತ್ರ ಲೇಖನ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ..... ನಾವು ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರೊಂದಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದಿನ ಯುಗವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಯುಗವೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೂರ ಇರುವವರೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ, ಇಂದು ಆಧುನಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ಮೊಬೈಲ್, ಇ-ಅಂಚೆ ಮೂಲಕ ದೂರದವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬೆಸೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮಾಧ್ಯಮ ಯಾವುದಾದರೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು. ಪತ್ರಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು 'ಸಂದೇಶ ಸಾಹಿತ್ಯ' ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪತ್ರದ ಅರ್ಥ :

ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ಬೇಕು-ಬೇಡಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಪತ್ರಲೇಖನ.

ಉತ್ತಮ ಪತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಕಲೆ. ಪತ್ರಗಳು ಬಹು ಕಾಲ ಉಳಿಯುವ ದಾಖಲೆಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪತ್ರವಾಗಿರಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಪತ್ರದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷಣಗಳು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

೧. ಪತ್ರಗಳು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

೨. ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರವು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

೩. ಪತ್ರದ ಭಾಷೆ - ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು, ನೇರವಾಗಿರಬೇಕು, ಬರವಣಿಗೆ ಅಂದವಾಗಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕಾಗುಣಿತ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು.

೪. ಪತ್ರದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ - ಪತ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ನೇರವೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವೂ ಆಗಿರಬೇಕು, ಶೈಲಿ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು.

೫. ಪತ್ರದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯದ ಒಕ್ಕಣೆ - ಪತ್ರವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪತ್ರದ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಸಂಬೋಧನೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಕಿರಿಕಿರಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

೬. ವಿಳಾಸ - ಪತ್ರ ಯಾರಿಂದ, ಯಾರಿಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಳಾಸದೊಂದಿಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪತ್ರ ತಲುಪದೆ ಕಳೆದುಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

೭. ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಪತ್ರ ಬರೆದವರ ಸಹಿ ಇರಬೇಕು. ಸಹಿ ಇರದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪತ್ರದ ವಿಧಗಳು :

ನಾವು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ. ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ, ಅಕ್ಕ ತಂಗಿಯರಿಗೆ, ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ, ಬಂಧು ಮಿತ್ರರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ೨ ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

೧. ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳು

೨. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು

೧. ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳು/ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪತ್ರಗಳು / ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು :

ನಾವು ನಮ್ಮ ನೋವು ನಲಿವು, ಸುಖ ಸಂತೋಷ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಸಂಗ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಪ್ತರೊಂದಿಗೆ ಅಂದರೆ, ತಂದೆತಾಯಿ, ಅಕ್ಕತಂಗಿ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮ, ಅತ್ತೆಮಾವ, ಗಂಡಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತೆಸೊಸೆ, ಮಾವ ಅಳಿಯ, ಗುರುಶಿಷ್ಯ, ಬಂಧು ಮಿತ್ರರು ಹೀಗೆ ಹಲವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಣೆ, ಮಳೆಬೆಳೆ, ಸಾಂಸಾರಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಅಂಶಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಂಧು ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಖಾಸಗಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಳಿ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಒಂದು ಕವರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತರ್ದೇಶೀಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ತೀರಾ ಖಾಸಗಿ ಅಲ್ಲದ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿಚಾರಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಸಿ ಬರೆಯಬಹುದು.

೨. ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು / ಮನವಿ ಪತ್ರಗಳು / ಔಪಚಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು :

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಶಾಲೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ನಗರಸಭೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳು, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತ್ರಗಳು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಇವರಿಂದ,

ಚಿನ್ನಯ್ ಜಿ.ಎಂ.

೮ ನೇ ತರಗತಿ, 'ಎ' ವಿಭಾಗ,

ಜವಾಹರ ನವೋದಯ ಶಾಲೆ

ಧಾರವಾಡ.

ದಿನಾಂಕ ೨೦-೦೭-೨೦೨೪

ಇವರಿಗೆ,

ತರಗತಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು

ಜವಾಹರ ನವೋದಯ ಶಾಲೆ

ಧಾರವಾಡ.

ಮಾನ್ಯರೇ,

ವಿಷಯ : ಎರಡು ದಿನ ರಜೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಿ.

ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಮದುವೆಯು ದಿನಾಂಕ ೨೨-೦೭-೨೦೨೪ ಹಾಗೂ ೨೩-೦೭-೨೦೨೪ ರಂದು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗೆ ರಜೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಸಹಿ

(ಚಿನ್ನಯ್ ಜಿ.ಎಂ.)

ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆ

ಪ್ರಬಂಧವು ಗದ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳೆರಡರ ಜ್ಞಾನ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಬಂಧ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸರಳವೂ ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಸಮಕಾಲೀನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಬಂಧದ ಅರ್ಥ :

ಪ್ರಬಂಧವು ತರ್ಕಬದ್ಧ ವಾಕ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಸುಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಧವೇ ಪ್ರಬಂಧ. ಅಂದರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರಬಂಧ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತನ್ನ ಅನುಭವ ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿ ಸುಸಂಬದ್ಧ ರೀತಿಯ ಪ್ರೌಢ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಬಂಧ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಪ್ರಬಂಧ ರಚನೆಯ ಹಂತಗಳು :

೧. ವಿಷಯದ ಆಯ್ಕೆ :

ಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಲು ಒಂದು ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಇರಲೇ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ನಿಲುಕುವ ವಸ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ವಿಷಯ ಇಂತಹದ್ದೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದೇನಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ, ವಸ್ತು, ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿ, ನೆಲ, ಜಲ, ಭಾವನೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಪ್ರಚಲಿತ ಘಟನೆಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಇತಿಹಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು.

೨. ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ :

ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಲು ವಿಷಯ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಸಂದರ್ಶನ ಇಲ್ಲವೆ ಖುದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಷ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ವಿಷಯವನ್ನು ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವುದು :

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ದೊರೆತ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೪. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಮಂಡನೆ :

ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾದ ನಂತರ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಸಮಾಗಮ ಆಗಬೇಕು. ಬರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಡೀ ಪ್ರಬಂಧ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಿಚಾರಾನುಭವಗಳನ್ನೇ ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಯಾರೋ ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಕಂಠಪಾಠಮಾಡಿ ಬರೆಯುವುದು ಪ್ರಬಂಧ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೂ ಮುನ್ನ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿರಬೇಕು. ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವಾಗ ಆರಂಭ, ವಿಷಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಾಯಗಳು ಇರಬೇಕು.

೫. ಪರಿಶೀಲನೆ :

ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ವಿಷಯದ ದೋಷಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿ ಬರೆಯಬೇಕು. ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಹಾಗೂ ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲ್ಲವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಬಂಧವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತದೆ.

೬. ಪ್ರಕಟಣೆ :

ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ, ಶಾಲಾ ಸಂಚಿಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಿಗೆ ನೀಡಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಗೌರವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬಹುದಾದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸುಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ಬರೆಯಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

೧. ಹವ್ಯಾಸಗಳು

೨. ಕ್ರೀಡೆಗಳು

೩. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬಗಳು

೪. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ

೫. ಪುಸ್ತಕಗಳು

೬. ಜನಸಂಖ್ಯೆ

೭. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕು

೮. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ

